JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. Woensdag 10 Augustus. N°. 63.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is *zestig duiten* voor de *vijf woorden*, behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één
BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 16den Februarij 1853 no. 65, is op het daartoe door hem gedaan verzoek, ingetrokken de benoeming van den heer *L.* graaf *van Limburg Stirum*, tot ambtenaar der ..de klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie.

Bij Koninklijk besluit van 2 Junij 1853 no. 70, is de ingenieur der ..de klasse bij den waterstaat en 's lands gebouwen in Nederlandsch-Indie *J. H. Hoijer*, met verlof in Nederland, op zijn verzoek, eervol uit 's lands dienst ontslagen.

Bij resolutie van den Minister van kolonien, van den 18den April ..53 la. A no. 1, is aan den oost-indischen ambtenaar *F. Rosner*, met verlof in Nederland, verleend eene nadere verlenging van verlof voor den tijd van ses maanden.

Benoemingen.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot vendumeester in de residentie Kadoe, de voor die residentie benoemde sekretaris jhr. *C. L. de Jonge*.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de eerste luitenant der infanterie *J. F. Erdwann*.

GEPLAATST:

Als administrateur bij 's rijks magazijn van geneesmiddelen, de apotheker der eerste klasse *H. F. N. Ukena*.

Bij het hospitaal te Padang, de apotheker der tweede klasse *H. Ravenswaaij*.

GOEDGEKEURD:

Dat door het Militair Departement,
BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE,

ZIJN OVERGEPLAATST:

Bij het 1ste bataillon, de tweede luitenant *J. van Leijden*, van het 13de bataillon.

Bij het 3de bataillon, de kapitein *L. de Nerée*, van het 13de bataillon.

Bij het 4de bataillon, de tweede luitenant *J. C. A. Amiot*, van het 12de bataillon.

Bij het 11de bataillon:

de kapitein *C. H. Boon van Ostade*, van de garnizoens-kompagnie te Riouw.

de eerste luitenant *J. F. Dekker*, van het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling, en

de tweede luitenant *C. F. van Eugen*, van het 13de bataillon.

Bij het 12de bataillon, de eerste luitenant *J. J. Keijser*, van het garnizoens-bataillon te Palembang.

Bij het 13de bataillon:

de tweede luitenants *C. G. Heijligers*, *T. Schneider*, *R. F. van Rhijn* en *W. T. van Stuwe*. van het 7de bataillon, en

de tweede luitenants *L. W. H. Kessler* en *G. P. Gorissen*, van het 11de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling:

de eerste luitenant *E. R. Goteling*, van het 11de bataillon, en

de tweede luitenant *E. E. L. de Petit*, van het 13de bataillon.

Bij de garnizoens-kompagnie te Riouw, de kapitein *H. H. J. Jalink*, van het 11 bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon te Palembang, de 1 luitenant *J. J. H. Eschweiler*, van het 2 bataillon.

Aankondiging.

..r *Charles André de Mulder*, sekretaris der residentie Ternate, ..*erharda Catherina Kreuseler*, is, bij rekest van 6 Junij 1853, ..Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-.. het verzoek gedaan, dat aan het door den eersten rekestrant .. echtgenoote, sedert eenige jaren verpleegde kind *Louisa ..ika Swartwold*, wettelijk erkende natuurlijke dochter van de .. rekwestrante en wijlen *David Swartwold*, worde toegestaan geslachtsnaam van *de Mulder* bij den haren te voegen, en zich voor den vervolge te mogen noemen en schrijven *Louisa Fre.. Swartwold de Mulder*.

Geschiedende deze aankondiging in voldoening aan art. 7 van het ..lijk wetboek voor Nederlandsch-Indie.

De Eerste Adjunct-Sekretaris van het Gouvernement,
DE WAAL.

Advertentien.

Door den resident van Samarang wordt bij advertentie van 7 September bekend gemaakt,; dat des morgens ten 10 nre ter secretarie dier residentie eene uitbesteding zal worden gehouden voor de levering gedurende 1854, van het bij de detachementen djaijang-secars en lijfwachten dragonders op Java benoodigd harnachement en zulks in één perceel; wordende de leverantie begroot op de onder volgende hoeveelheden, als:

41 stuks zadelbokken no. 11, 26 do. hoofdstellen met stang en en trensteugels, 26 do. ijzeren stangen met kinketting, 26 do. stangtrensen; 11 paren stijgbeugels, 26 stuks ondersingels met stoot, 38 do. oversingels met kruisriemen, 1. stellen pakriemen à 3 stuks, 90 stuks dekensingels, 303 do. stalhalsters, 329 do. roskammen, 329 rosborstels, 329 do. manenkammen, 164 do. mondzakken, 303 watertrensen met teugels, 59 do. scharen, 3 do. caveçons met longe, 18 do. poetszakken, 26 do. pistoolholsters, 26 do. staartriemen, 26 do. stijgriemen, 52 do. borstriemen, 26 do. lansschoenen en 16 do. halsbanden.

Vendutien.

Op Donderdag 11 Augustus, voor het kommissiehuis van *Vaupel en Co.*, van diverse koopmansgoederen, wijnen, provisien, enz.

Op Vrijdag 12 Augustus, voor de toko van *B. J. Leon*, op Bazaar Senin. Zie advertentie No. 608.

Op Zaturdag 13 Augustus, op 's lands houtstapelplaats voor rekening van het gouvernement, van diverse houtwerken.

Nagelaten Boedels.

De agenten der Samarangsche boedelkamer te Djocjokarta roepen op de debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen den, te Djocjocarta op 19 Mei jl. ab-intestato overleden chinees *Ho Djie Tjong*.

Vertrekkende Personen.

Dr. *H. Straus*.

J. H. Botzen.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 1 tot en met den 8 Augustus 1853.

Hotel Willem II. A. Rutters, van Soerabaya. — H. Salem Tames, van idem. — G. de Jong, uit het hospitaal. — A. C. Forre, van de reede. — H. Melius, van idem. — A. E. de Crieder, van het Nieuwediep. — Baart de la Faille, van Weltevreden.

Rotterdamsch Hotel. W. Mathieu, van de Binnenlanden. — Robt. J. Johnston, van Swan Rivier. — E. Apel, van Singapore. — L. Rawack, van idem. — .. E. Berkholst, van Rotterdam. — W. E. Berkholst, van idem. — G. van Woelderen, van idem. — F. E. P. van den Bossche, van idem. — L. N. Lehnkering, van idem. — J. J. Peeters, van idem. — Jhr. C. F. Sieberg, van idem. — P, W. Teeding van Berkhout, van idem. — D. L. Boumgardt en echtgenoot, van idem. — J. B. Buisson, van Ile de la Réunion. — F. B. J. Huijzers en echtgenoot, van Rotterdam.

Marine Hotel. L. R. Rijkens, van de Tafelbaai. — S. A. Bleekrode, van Amsterdam. — M. J. C. Hellendoorn, van idem. — Muller, van de reede. — A. J. Maas, van Sydney, — H. van der Hoeven, van idem. — R. J. Scholten, van idem. — Groenewoud, van Amsterdam. — B. A. van der Kieft, van de reede. — E. Vonck, van Rotterdam. — L. C, W. Anemaet, van idem. — W. J. C. Huijssen. van Soerabaija; — G. A. Magrin, van idem. — Jhr. van Raders, van idem. — H. O. Wichers, van idem. — J. A. Krajenbrink en echtgenoot, van Krawang. — B. Bakker Wz.. van Pasoeroean. — A. van Ewijk, van Liverpool. — A. L. Gastman, van Herwijnen. — J. G. Suter, van idem. — J. van Asperen, van de reede. — G. Westenberg, van idem.

Hotel der Nederlanden. A. P. Kleijnenberg, van Rotterdam. — J. M. Lansberg, van de reede. — Kobold en familie, van Samarang. — C. R. van Michalofski, van idem. — H. A. L. van Michalofski, van idem. — G. E. Doornbos, van Amsterdam. — J. D. Visser, van idem. — A. N. Koops, van de reede. — H. Wipff, van idem. — G. Gerrits, van Muntok. — H. Poort, van Rotterdam. — J. J. de Graaff, van idem. — C. Siekens, van idem. — P. C. N. Staverman, van idem. — P. ten Bosch, van de reede. — N. C. de Eremery, van het hospitaal. — W. J. Stevermeijer Garcia, van Rotterdam.

Java Hotel. W. Stuve, van Batavia, — W. Osseman en echtgenoot, van idem. — W. A. Verboon, van idem. — R. A. Willems, van Weltevreden.

BATAVIA.

Als vervolg op de mededeelingen omtrent de reis van Z. E. den Gouverneur-Generaal deelen wij, het navolgende ons van Pattie (Japara) geworden berigt mede:

Den 24sten verliet Z. E. Samarang en begaf zich onder geleide van den Resident van Japara, en eenige andere ambtenaren naar de afdeeling Japara, waar Z. E. tot den 26sten is gebleven en toen zijne reis naar de hoofdplaats Pattie vervolgde. Aan het Residentiehuis aldaar aangekomen werden de hooge gasten ontvangen door den Secretaris der Residentie en den Kontroleur der tweede afdeeling, terwijl de verdere ambtenaren en notabele ingezetenen in de voorgaanderij *en haye* geschaard bij de ontvangst tegenwoordig waren, welke allen eenige oogenblikken na de binnen treding door den Resident aan Z. E. werden voorgesteld.

Des avonds van dien dag werd ten huize van den Resident receptie gegeven voor Heeren en Dames, waarop het aanzienlijkste gedeelte der ingezetenen tegenwoordig was; prachtig was bij die gelegenheid het residentiehuis verlicht en een prachtig chineesch vuurwerk zette aan deze verlichting niet weinig luister bij.

Den volgenden morgen bezocht Z. E. de civiele gebouwen en inrigtingen, als de groote en kleine gevangenis, de Gouvernements lagere school enz. waarna Z. E. ten 10 ure publieke audientie verleende, terwijl des avonds een groot diner het meerendeel van Patties ingezetenen in het residentiehuis verzamelden.

Na afloop van het diner werden Z. E. en de overige gasten, bij gelijke verlichting als den vorige avond, nog vergast op het paraderen der Javaansche distrikt- en dessa hoofden, die allen te paard gezeten een zeer schoon gezigt opleverden; hierna werd deze parade nog vervangen door het houden van spiegelgevechten van genoemde hoofden, benevens van eenige Maleijers tot dat einde van het naburige Joana derwaarts gekomen.

Des morgens van den 28sten heeft Z. E. en gevolg de reis voortgezet naar Rembang.

Dienzelfden en den daaropvolgenden dag werden verschillende gebouwen bezigtigd en den 30sten de reis naar Toeban voortgezet, waar Z. E. een bezoek aan de Suikerfabriek *Waringin Agoon*, de scholen en eenige oudheden, bragt.

Den volgenden dag bereikte Z. E. Bodjo Negoro, na alvorens een kleinen omweg te hebben gemaakt, ten einde de Tabaksfabriek van den heer *de Mol van Otterloo* te bezigtigen.

Den 1sten Augustus vertrok Z. E. naar Ngawie, alwaar het Fort *van den Bosch* en andere gebouwen in oogenschouw werden genomen. Den daarop volgenden dag bereikte Z. E., in den namiddag, de hoofdplaats Madioen.

— De daders van den, bij den Heer *Faber* gepleegden, diefstal zijn, door de ijverige pogingen der policie, gevat en bevinden zich hier thans in hechtenis. De eerste *G.......* genaamd, bekleedt den rang van sergeant, de tweede, met name *D......*, dien van korporaal bij het Indisch leger.

— Van Buitenzorg wordt ons het navolgende medegedeeld:

Donderdag middag den 4den Augustus, omstreeks drie uren, werd en in de kampong Tjoeroek op het land Kedong Badak (afdeeling Buitenzorg) plotseling op de loempang geslagen, tot teeken dat er een diefstal gepleegd was. Spoedig zag men een inlander, Sapirien genaamd, die zich in aller ijl met eene kist, welke later bleek voor eene waarde van *f* 45,— kleeding stukken in te houden, uit de voeten zocht te maken. Deze kist was door hem, uit een door deszelfs bewoners opengelaten gebouw, weggenomen.

Eerst op een paal afstands haalde men hem in, waarop hij de kist nederwierp en zijn piso raut voor den dag haalde en zich gereed maakte, om zich tegen de hem reeds digt op het lijf zijnde vier pantjalangs te verdedigen.

Een hunner, die hem van kindsbeen af aan gekend had, bragt hem onder het oog, dat hij beter zoude doen zich gewillig over te geven, vermits hij toch voor de overmagt zoude moeten bezwijken. Hij weigerde dit en maakte reeds op een der pantjalangs een uitval, waar-

---

DE VONDELING. (*vervolg.*)

— En hebt gij geen enkel papier dat kon....? — vroeg de doctor.

— Niet een. — hernam de jongeling, het hoofd buigende.

— O Marie! Lieve Marie! — riep de grijsaard uit op een biddend en wanhopend gebaar tevens, zoo gij uit den hemel mij hoort, kunt gij mij dan niet zeggen waar ons kind is?

Hij scheen door eene gedachte getroffen, die zich plotseling in zijnen geest ontwikkelde:

— Gij hebt gezegd Marie, — vroeg hij, — en gij heet Michel Raimbault?

— Michel Maurice Raibault, — antwoordde de doctor.

Deze woorden waren ter naauwernood gesproken of de jongeling liep haastig naar een half openstaand meubel, haalde daar een medaillon uit, waarop men twee harten zag, gevlochten M. zag; de eene van blond de andere van zwart hair gewerkt.

— Gij hebt mij gevraagd, — zeide hij, — of ik niets had, dat kon helpen om te ontdekken wie ik ben, zie, dit heeft men aan mijnen hals.... Zoudt gij hieraan iets kunnen hebben?

Met bevende hand nam de doctor het medaillon aan, wierp er een vlugtigen blik op, kuste het, alsof hij voelde dat dit de eerste daad van dankbaarheid jegens God zijn moest aan het dankbare pand, als souvenir weleer aan eene beminde vrouw gegeven.

— O, ik dank u duizendmaal! — riep hij schier in verrukking uit, — u die daar tusschen ons komt, als antwoord van de heilige die ik zoo even aanriep!

Julien zag hem aan zonder hem te durven storen en de doctor vervolgde:

Gij weet dus niet? Ik was in Spanje; niet kunnende leven zonder u, had ik een ouden dienaar, op wien ik mij kon verlaten, gelast u bij mij terug te brengen, gij zult hem verloren hebben, arm kind! Gij zult hem verlaten hebben, en hij, de ongelukkige zich niet bij mij durvende vertoonen, heeft mij in den waan gelaten dat gij beiden waart vermoord, want meer dan eens gebeurde zoo iets op denzelfden weg dien gij volgen moest. Oordeel over mijne smart! Tien jaren heb ik u beweend! Is het niet verschrikkelijk?

— Eindelijk, eindelijk! Zijt gij dan terug! riepen te gelijk vader en zoon, terwijl zij elkander omhelsden en blijde tranen stortten.

Door het verhaal van Julien ingelicht, ontdekte doctor Raimbault de woning van den armen steenhouwer, die door menschlievendheid gedreven, het verlaten kind tot zich had genomen.

Zekerheid van zijne treurige omstandigheden verkregen hebbende, droeg de doctor de onkosten der opvoeding zijner kinderen, als belooning voor zijne goede daad.

Wat den ouden priester betreft, die Julien had opgevoed, sedert bijna 4 jaren was hij in betere gewesten opgenomen waar hij bad voor zijn aangenomen zoon, en de eenigste hulde die doctor Raimbault hem kon bewijzen, werd aan zijne nagedachtenis gewijd, daar ieder jaar op den dag zijns overlijdens, de doctor naar Verteuil ging, om een bloemenkrans op het graf van hem te leggen, die door zijn voorbeeld en onderrigt van Julien gemaakt had wat het schoonst is op de wereld, een eerlijk man.

Rosita.

I.

Andalusie zou zeker iets van hare beroemdheid verliezen en Sevilla niet langer de Parel van Spanje genoemd worden, indien de *Touristes*, eenen zeetogt van vier maanden trotserende, hunne reistogtjes tot Peru uitstrekten en Lima bezochten.

Ongetwijfeld is de hoofdstad der Peruaansche republiek niet meer die rijke stad der koningen (*cindad de los reyes*), waar het goud van alle kanten u tegenblonk; maar er blijven haar nog altijd twee dingen over, die noch de burgeroorlogen noch de aardbevingen haar zullen ontroven: hare bevallige ligging in het midden van een uitgestrekt dal, dat zich van den voet der Andes tot aan den Stillen Oceaan uitstrekt, en de

op hij door een hunner met een bendo diep in den rug werd gewond; nog ontving hij eene wonde aan het hoofd en eene in de zijde. Op het punt zijnde een zijner vervolgers die aan den rand van een afgrond stond, het mes in het lijf te stooten, bekwam hij van dezen zulk een vreeselijken houw over den linkerwang en hals, dat hij terstond bewusteloos nederstortte en weinige oogenblikken daarna den geest gaf.

— In de *Javasche Courant* van den 1sten Januarij dezes jaars, werd, als eene bijzondere zeldzaamheid, van Samarang medegedeeld, dat in de dessa Langon Bebela (afdeeling Grobogan) in den nacht van den 19den December jl.; twee tijgers gevangen zijn in een val met slechts ééne opening.

Thans schrijft men ons van Poerwodadie, dat men in de dessa Sinawah (afdeeling Grobogan), in den morgen van den 29sten Julij jl., twee koninklijke tijgers, een mannetje en een wijfje, in een daar geplaatste val met slechts ééne opening gevonden heeft, zoodat ook hier weder de bijzonderheid bestaat, dat die twee tijgers rakelings en naast elkander daarin gegaan zijn, om de prooi te verslinden, die gewoonlijk 's avonds daarin geplaatst wordt.

— Gedurende de maand Julij ll., zijn ter hoofdplaats Pasoeroewan de navolgende lijfeigenen uit den band der slavernij verlost en van de slavenregisters afgevoerd, als: door den heer *H. T. Hesselaar*, de slavin *Bietja* oud 48 jaren met hare dochter *Julia*, oud 18 jaren; door mejufvrouw *Waterloo*, de slavin *Moetiara*, oud 42 jaren en door den Chinees *Kwee King Je*, de slaaf *Maandag*, oud 25 jaren. Mogt dit voorbeeld navolging vinden!

NEDERLAND.

Het adres van antwoord der Eerste Kamer.

Het is eene uiterst moeijelijke taak, om de gemoederen tot kalmte en rust te brengen, als eene onvoorzigtige handeling ze heeft opgewonden, en partijen doen ontstaan, die in hare banieren de teederste belangen schrijven, welke de mensch kent.

Het eenige middel, dat dan heil kan aanbrengen, is vertrouwen te wekken in onpartijdigheid en regtvaardigheid. Daardoor alleen zal de spanning van lieverlede verdwijnen, omdat men het dierbare kleinood, welks bewaking men noodzakelijk acht, gaarne onder de bescherming stelt van hen, van wier onpartijdigheid en regtvaardigheid men zich verzekerd houdt.

Het ministerie heeft op deze waarheid niet gelet. In zijn programma zoowel als in de troonrede, schaart het zich steeds aan de zijde van eene partij, en verliest uit het oog, dat het zelfs den schijn behoort te vermijden van te vergeten, dat het geroepen is, het geheele Nederlandsche volk met onpartijdigheid en regtvaardigheid te besturen.

De Eerste Kamer begrijpt hare taak beter. Hoe partijdiger het ministerie schijnt, op des te onpartijdiger terrein behoort zij zich te plaatsen. Zij moet de magt zijn, die aller vertrouwen wint, en die zich boven de partijen verheffende, aan allen de zekerheid geeft, van het regt met kracht te zullen handhaven.

Dit is in deze dagen de schoone en edele roeping der Eerste Kamer, die zij volkomen begrijpt. In haar adres doet zij zich kennen als de zorgvuldigste bewaakster van het regt, de handhaafster der grondwettelijke instellingen, in 1848 door ons verkregen.

Zij, die in onzen constitutionelen regeringsvorm het behoudende element vertegenwoordigt, dat is, het behoud onzer grondwet en de daarmede verbondene instellingen, heeft dat standpunt met waardigheid weten te bewaren. Mogt eene door harstogt gedrevene Tweede Kamer, of eene eenzijdige regering de handen willen slaan aan de grondslagen, in 1848 voor ons staatsgebouw gelegd, de Eerste Kamer heeft in haar adres van antwoord bewezen, dat men in haar een onoverwinnelijk bolwerk tegen het volbrengen dier voornemens zal vinden.

Zonder het ontslag van het voorgaande ministerie goed of af te keuren, zegt de kamer eenvoudig, de redenen te eerbiedigen, die Z. M. hebben geleid, om sommige der ministers door anderen te vervangen en de Tweede Kamer te ontbinden. De kamer betreurt, dat er omstandigheden geboren werden, die bij vele van Z. M. onderdanen tot bekommering en verontrusting over hunne teederste belangen aanleiding geven. Zij beseft levendig de wenschelijkheid, dat de ontstane spanning bedare, en waardeert elke poging hoog, die *zonder krenking van eenig regt, zonder verkorting van eenige vrijheid, bij de grondwet verzekerd*, daartoe kan leiden. Zij zegt, dat de *regering de overtuiging heeft*, dat aan vele moeijelijkheden alleen door eene wet is gemoet te komen, en verzekert, dat, als het hare taak zal worden daaraan hare zorg te wijden, het vertrouwen van Z. M. niet zal worden te leur gesteld, dat gematigdheid en bedaardheid bij de overweging van dit gewigtige onderwerp zullen voorzitten. Haar streven zal steeds blijven, godsdienstige verdraagzaamheid, met ernst te helpen bevorderen en handhaven, en zij zal zich opregtelijk verblijden, zoo de bezwaren van het oogenblik kunnen worden opgeheven, en *de gelijk de waarborgen van vrijheid en zelfstandigheid der onderscheidene kerkgenootschappen bevestigd.*

Zeldzaar eene taal vol kalmte en gematigheid, die als een heilzamen balsem op de geslagene wonden zal werken. Niemand vreeze thans, dat zijne regten zullen worden gekrenkt. De Eerste Kamer staat vast en beraden, om voor aller regten te waken.

De Eerste Kamer is geene plant, die tot nu toe diepe wortels in onzen bodem heeft geschoten. Vóór 1848 werden hare leden benoemd door den koning, en hare beraadslagingen werden in het geheim gehouden. In 1848 werd veel strijd over haar behoud gevoerd. Men wist niet, wat zij, afgescheiden van de Tweede Kamer, vertegenwoordigen moest, en men meende, dat in ons land geene elementen voor de zamenstelling van zulk eene kamer voorhanden waren. Thans heeft zij getoond, dat zij werkelijk noodzakelijk is is een constitutionelen staat. Als hartstogt zich van de regering meester maakt en het te vreezen is, dat ook de Tweede Kamer onder gelijken invloed zich op een partijdig terrein zal plaatsen, dan is zij het toevlugtsoord der regtvaardigheid, dan waakt zij voor het behoud van het regt en de billijkheid.

Men is aan de Eerste Kamer grooten dank schuldig voor de beradenheid, die zij in de tegenwoordige moeijelijke omstandigheden heeft getoond. Blijft haar den geest bezielen — en wie kan dit betwijfelen — die in haar adres doorstraalt, dan geeft zij aan hare instelling eene kracht, die het voortaan onmogelijk zal maken, haar uit de rij der constitutionele instelling van dit land te schrappen.

De ondervinding staat dan daar, om zegevierend te bewijzen, wat zij is, wat zij zijn kan, wat zij behoort te zijn.

Jammer slechts, dat de heer *van Dam* haar standpunt niet begreep, en daarom ook binnen hare muren, van de verdeeldheid tusschen de gezindheden sprak, waarvan men, helaas! veel te veel in den laatsten tijd heeft gehoord. Hij zeide, het bijzondere standpunt der Eerste Kamer niet te kennen, omdat zij, even als de Tweede, het geheele Nederlandsche volk vertegenwoordigt. Zeer juist: maar vatte de heer *van Dam* dan niet de kracht, die in de woorden » het *geheele* Nederlandsche volk" ligt. Zij vertegenwoordigt *een geheel*; men kan haar dus niet in naam van een deel doen spreken. Maar zij moet ook een dam, een bolwerk tegen hartstogt en opgewondenheid zijn. Dit is de geest harer instelling. Daarom is de tijd van haren duur langer dan die der Tweede Kamer; daarom wordt zij op eene andere wijze dan deze gekozen; daarom is voor hare leden een census van verkiesbaarheid geschreven. Had de heer *van Dam* dit bedacht, hij had waarschijnlijk het bijzondere standpunt der Eerste Kamer juister opgevat, en de commissie dank geweten voor het voortreffelijk werk, dat zij geleverd heeft; hij had dan eene taal, die van partijzucht niet is vrij te pleiten, in de Eerste Kamer niet doen hooren, en ook aan de regering de moeijelijke keus bespaard, van bij de beraadslagingen te zwijgen of te spreken; eene keus, die, wij erkennen het gaarne, hoe ook uitgevallen veel bezwaren had.

Het is een zeer bemoedigend verschijnsel, dat het adres met bijna algemeene stemmen — slechts twee waren er tegen — is aangenomen.

De leden der Eerste Kamer kunnen op de verdienste aanspraak maken, van veel te hebben bijgedragen, om de bestaande spanning te doen bedaren en door het vertrouwen, dat zij hebben gewekt, aan de gemoederen eene gerustheid te hebben geschonken, die zij in den laatsten tijd geheel hadden verloren.

Zóó heilzaam werkt eene magt, die hare pligten kent en hare taak begrijpt.

— Den 17den verjaarde H. M. de koningin, bij welke gelegenheid, zooals men weet tevens den verjaardag des konings gevierd wordt. Ofschoon Z. M. als zijn verlangen had te kennen gegeven, dat de feesten, welke men zich in de residentie voorgenomen had, mogten uitgesteld worden tot de komst van prins *Hendrik*, zoo was toch de zucht algemeen, om den verjaardag van Neerlands geliefde koningin op eene of andere wijze te kenmerken. Zoowel in onze stad als overal elders, wapperden de vlaggen van openbare en particuliere gebouwen; overal waar zulks doenlijk was, werd door het garnizoen groote parade gehouden, overal klonken de geliefde volksliederen, te midden der schitterendste militaire schouwspelen, terwijl op vele plaatsen dezen dag met illuminatie, muziek en algemeene vreugde besloten werd.

Ter gelegenheid van de verjaring zijner koninklijke moeder, bevond de prins van Oranje zich in de residentie, doch is den dag daaraanvolgende weder naar Noordhey teruggekeerd.

— H. M. de koningin, vergezeld van twee hofdames heeft dezer dagen (den sterfdag van H. D. beminden zoon, den jeugdigen prins Maurits) een bezoek in den koninklijken grafkelder te Delft afgelegd. Aa kerk werd H. M. opgewacht door den heer bu meester, en is na een kort verblijf weder naar de sidentie vertrokken.

— H. M. de koningin-weduwe, is na het hu lijk van prins *Hendrik* te *Weimar*, over Warschau, r streeks naar St. Petersburg vertrokken.

— Het comité van defensie heeft, bij het herv van zijne werkzaamheden, den 9 Junij, tot pres herkozen, den luitenant-generaal baron *Nepveu*, en vice-president benoemd den luitenant-generaal *Se* Z. K. H. prins *Frederik* woont de zittingen geregeld.

— Naar men verneemt blijft het bepaald, dat kamp den 15 Augustus te Zeist door de troepen betr ken zal worden. Het zal door Z. M. worden bezo

— Te 's Gravenhage is het gerucht in omloop, bij Z. M. den koning het voornemen zou bestaan de koninklijke militaire academie van Breda naar terdam over te brengen.

— Den 30 Mei ll., is te Valon overleden *Sjo Jans van der Meulen*, weduwe van *Harke T. van Meulen*, in den ouderdom van één honderd jaar twee maanden, nalatende 8 kinderen, waarvan jongste 54 en oudste 76 jaren oud is, 45 kinds-ki ren en 35 achter-kinds-kinderen.

— Z. M. heeft pensioen verleend aan: Mr. *J. Thorbecke*, afgetreden Minister van Binnenlandsche ken en aan Mr. *P. P. van Bosse*, gewezen Minister Financien.

— Z. M. heeft aan den gepens. majoor titul. der nie in Oost-Indië *W. L. de Sturler*, op verzoek, gund het dragen van de activit. uniform van het co bij hetwelk hij laatstelijk heeft gediend.

— Z. M. heeft vergund aan Jhr. *P. F. von Sie* kolon. titul. bij den staf van het Indisch leger, het gen van de onderscheidingsteekenen van ridder der W dimirs-orde 3 kl. en der St. Anna-orde 2 kl. met manten van Rusland, van kommandeur der Danneb orde van Denemarken, en van ridder der orde van Rooden Adelaar 2 kl. van Pruissen.

BELGIE.

De kamer van afgevaardigden heeft den 6den d met algemeene stemmen en zonder discussien, het w ontwerp aangenomen, betreffende de dotatie van hertog van Brabant, zoo als deze door de centrale tie is voorgesteld, namelijk op 500.000fr. jaarlijks.

In de zitting van den 8sten heeft zij beraadsl over het door den senaat in het wetsontwerp op burgerwacht gebragte amendement, volgens hetwelk jaarlijks twaalf verpligte dienstoefeningen zullen pl hebben. De kamer heeft zich hiermede niet vereeni maar met 34 tegen 38 stemmen het voorstel van heer *de Mérode* aangenomen, volgens hetwelk dit g op acht gebragt wordt.

— De senaat heeft in zijne zitting van den 7den zer beraadslaagd over het wetsontwerp, betreffende organisatie des legers. Geen enkel lid heeft de v gestelde organisatie bestreden, en het ontwerp is ook in zijn geheel met eenparigheid van stemmen genomen.

Het eenige merkwaardige, wat deze zitting opleve was eene rede van den hertog van Brabant, die aangelegenheid op eene gepaste wijze in weinig wo den te zamen vatte en besprak.

ENGELAND.

Voor zooveel Engeland aangaat, levert de politiek w nig nieuws op. Het Turksch-Russisch geschil is immer de spil, om welke zich alles beweegt. Wat houding onzer regering daarbij betreft, zij heeft er nog niet over uitgelaten en hetgeen de dagblad van zeggen, is louter gissen. De *Daily-News* s onlangs niet zeer gunstig over het gouvernement; meende zeker te weten, dat in het kabinet eene gr verdeeldheid heerschte, en dat de meeste leden he voor hielden, dat Engeland zich maar geheel buite kwestie moest houden, en, om vrede met Ruslan houden, zich niet behoefde te schamen, dat het Fr rijk geheel alleen tegenover het rijk der Muskovi liet staan; want, meende de *Daily-News*, Ooste en Pruissen wachten slechts op het besluit van he lement, om daarna hun gedrag te regelen. De *Ti* gewoonlijk ietwat beter dan eenig ander blad, m inzigten der regering bekend, meent, dat de reg zich tegenover Rusland zal doen gelden, zoods czaar in zijne eischen aan de Porte wat te ver gaan. Frankrijk daarentegen wordt door dit blad schetst als lijdelijk afwachtende, wat ons kabine doen, om dienovereenkomstig te handelen of zich heel buiten spel te houden. Doch, gelijk wij zeiden, dit is altemaal slechts gissen, de tijd zal lee in hoeverre deze vermoedens al of niet gegrond wa

De markies van Clanricarde vroeg in de zitting het Hoogerhuis van den 12den, of het berigt wa

---

onvergelijke pracht van haar tropisch klimaat. In weerwil van de hevige aardschokken, die haar reeds tienmaal met eene algeheele verwoesting bedreigd hebben, staan hare oude muren nog overeind, en schijnen den vreemdeling, die ze tusschen talrijke oranje- en citroenboomen gewaar wordt, toe te roepen: de schoonheid van dit oord is de moeite wel waardig, dat men eenig gevaar trotseert. Even als de voornaamste steden van Spaansch Amerika heeft ook Lima hare *plaza mayor*, de gewone verzamelplaats der wandelaars. Daar verheft rich de hoofdkerk, die langen tijd de rijkste der nieuwe wereld was; het paleis van de hooge regering en dat van den aartsbisschop. Twee lange rijen van gewelfde gangen omringen het plein, die bij ongunstig weder ook tot wandelplaats strekken, en waarachter zich een aantal fraaije winkels bevinden, met alle mogelijke kostbare voorwerpen. Daar vindt men zijden stoffen uit Lyon en uit China, linnens uit Vlaanderen en uit Holland, en vooral de fraaije satijnen schoenen, welke de Peruaansche vrouwen altijd dragen en waarop zij zoo ongemeen kiesch zijn. Des morgens en des avonds komen de dames van Lima deze winkels bezoeken, hetgeen een der voornaamste gedeelten harer dagelijksche bezigheden uitmaakt.

Op zekeren avond — ik weet niet meer in welk jaargetijde, want die kent men niet waar eene eeuwige lente heerscht — reed een jeugdig ruiter in kleinen draf over de markt van Lima. Eensklaps luidde het *Angelus* van de klok der hoofdkerk; de wandelaars staakten hunne gesprekken op het zelfde oogenblik; alle arbeid hield op, en duizende monden zeiden met zachte stem het avondgebed op. De ruiter had op dat teeken stil gehouden, en zelfs eerbiedig zijnen hoed afgenomen; maar zijn ongeduldig paard sprong gedurig rond, tot groote ergernis der menigte, die onder het prevelen van het *Ave Maria* haar misnoegen te kennen gaf door bewegingen van hoofd en schouders. Zoodra de klok ophield met luiden, gaven zij ook op hoogen toon blijken van ontevredenheid.

— 't Is een Engelschman," zeide de een. — En dus een ketter," sprak een ander. — Hij heeft zijn paard met opzet de sporen gegeven, om ons in onze gebeden te storen," voegde een derde er bij.

Deze woorden, met meer ontroering dan gramschap uitgesproken, maakten den ruiter evenwel een weinig verlegen. De digtst bijzijnden bemerkten zijne onrust, en hunne stoutmoedigheid werd daardoor grooter; men hoorde hier en daar een onheilspellend geluit.

— Wel nu!" riep eene zware stem uit een der gangen; » sedert wanneer zal men de kinderen des lands eenen vreemdeling zien beleedigen? Een Engelschman, een ketter, zegt gij? Ik verklaar u dat gij u bedriegt. Deze jonge man is even katholiek als gij en ik; Don Patricio heeft, op mijne eer, niets van een Engelschman dan de houding en het blonde hair. *I say*, lui Patrick?"

Op deze woorden keerde de ruiter, die zich uit voor de omstanders wilde verwijderen, het hoofd en drukte de hand die zijn onbekende verdediger vriendschappelijk toestak. Deze laatste persoon een hoed met een breeden rand, een zwarten met blaauw geborduurden kraag — het gewone k der Spaansche monniken.

— Maak u niet boos, zeide hij tot den vreemdeling deze arme lieden zijn even zeer gehecht aan de tigheden hunner godsdienst als aan de onafhank heid van hun land; het maakt een deel hunne derlandsliefde uit."

De ruiter groette en vervolgde zijnen weg; de nik antwoordde daarop met een wenk met de hand wijl hij zich omkeerde om zijne plaats op de bank te hernemen, waar hij bedaard zijne rookte, stiet hij met den arm tegen een jong meisje gedurende zijn gesprek met den ruiter, onbe achter hem gestaan had.

— Wel zoo, Rosita," zeide hij ongeduldig; » wat gij hier, meisje, Ga naar huis, het past geen als gij zijt om reeds hier tegen de winkels te lo

Het jonge meisje, een weinig beschaamd, haast om haar gelaat onder de plooijen van haren sluijer te verbergen. Het hoofd gewikkeld in de

...schen *Moniteur* waar was, dat de Engelsche en ...sche vloten gezamenlijk naar de Dardanellen ver...ken waren, met den last, om nadere bevelen van ...gezanten van beide mogendheden af te wachten. De ...kies verklaarde, deze mededeeling met het grootste ...oegen gelezen te hebben, daar hij gelooft, dat, wan... ze waar is, een oorlog daardoor zoo goed als on...elijk zal zijn.

...e graaf van Clarendon verklaarde deze mededeeling ...waar. De minister van buitenlandsche zaken zeide ...der, dat toen men vernomen had, dat het afbreken ...onderhandelingen van prins Menchikoff met Turkije ...omstandigheden was gepaard gegaan, die van drei...n aard waren, harer Majesteits regering het nood...elijk had geoordeeld, om aan lord *Redcliffe* de magt ...erleenen, om den admiraal *Dundas* en zijne vloot ...Konstantinopel te ontbieden, wanneer de gezant ...s raadzaam zou achten; terwijl terzelfder tijd aan ...admiraal *Dundas* de last was gezonden, om naar ...Dardanellen te stevenen, ten einde er de bevelen van ...*Stratford* af te wachten.

...eze maatregel is genomen in overeenstemming met de ...sche regering, met welke ten deze de beste ver...dhouding bestaat. Beide afgezanten en beide admi... handelen volgens dezelfde instructiën. De spreker ...erder als zijne meening te kennen, dat deze een...tige handelwijze van grooten invloed zal zijn op ...vreedzame beslechting der kwestie.

Onze dagbladen deelen den ouderdom mede der ...chillende ministers: lord *Landsdowne*, 73; lord ...*deen* en lord *Palmerston*, 69; lord *Cranworth*, ... lord *John Russell* en sir *James Graham*, 61; sir ...*Woad*, 53, de heer *Gladstone*, 44; sir *W. Moles...th* en de heer *Sidney Herbert*, 43; de hertog *van ...castle*, 42; lord *Granville*, 38 en de hertog *van ...fe*, 30 jaren.

FRANKRIJK.

...t correctionnele geregtshof van het departement ...Seine, heeft eene vrouw tot vijfjarige gevangenis...veroordeeld, die 88 diefstallen van oorbellen, op ...inderen gepleegd, ten haren laste had. Hare me...e bestond daarin, dat zij de kinderen staande hield, ...de waarschuwing, dat zij hunne oorbellen dreigden ...verliezen, waarna zij ze tot voorzorg uit de ooren ...en ze den kinderen, in een papiertje gewikkeld, ...g gaf; het spreekt van zelf, dat zich in het pa...tje niets bevond dan een paar stukjes lood of koper. ...de aldus bestolen kinderen zijn met haar gecon...teerd; drie en twintig verklaarden haar te her...nen.

Te Marseille zijn in beslag genomen de billetten, ...ters, en drukpers eener Europesche loterij ten voor...der Heilige Plaatsen. De directeur dier loterij, ...re Courbeau, is gearresteerd.

Zekere weduwe *Grandfond* is te Jargeau overle... in den ouderdom van 140 jaren. Geboren te Lyon ...1713, beleefde zij de regering van *Lodewijk XIV*, ...Regentschap, de regeringen van *Lodewijk XV* en ...*I*, de Republiek, het Directoire, het Consulaat, het ...erijk, de Restauratie van *Lodewijk XVIII*, de ...erd dagen van het keizerrijk, de tweede Restauratie ...*Lodewijk XVIII*, de regering van *Karel X*, het ...vernement van *Louis Philippe*, de Republiek, het ...dentschap van *Lodewijk Napoleon* en zijne verhef... tot keizer.

Men schrijft het volgende uit Brussa dd. 9 Mei: ...d-el-Kader, dien de keizer *Napoleon*, vóór deszelfs ...ek van Parijs, had uitgenoodigd terug te komen, ...inde tegenwoordig te zijn bij zijne krooning, heeft ...voornemen te kennen gegeven, om deze reis te ..., wanneer het tijdstip der krooning bepaald is. ...-Emir leidt hier een afgezonderd leven, en verlaat ... zelden zijne woning, tenzij hij zich naar de mos...begeeft, hetwelk hij elken dag doet. Hoewel hij ...te naderen en zelfs vriendelijk jegens Europeanen ...wordt hij hier algemeen voor een dweeper gehou... het is daaraan, dat men de reden zijner wei... toeschrijft, om noch zelf de Turksche taal te ..., noch deze aan een enkel lid zijner familie of ...een zijner dienstboden te laten onderwijzen. Hij ... zich sedert zijne aankomst ijverig bezig met het ...ven van een werk, waarschijnlijk van godsdiensti...ard. Hij schrijft zeer snel en zijn schrift is bij...r fraai. Behalve het Fransche consulaat, dat be... om hem te bewaken, belast zich ook nog het ...me met die taak.

DUITSCHLAND.

...Duitsche berigten zijn ditmaal van ondergeschikt ... De koning van Pruissen zal den 15den der ...de maand zich naar het eiland Rugen begeven, ...r de zeebaden te gebruiken. Den 15den dezer ...de koning een bezoek bij den groothertog van ...r afgelegd, om hem met den 25sten verjaardag ...regering geluk te wenschen. Op dit oogenblik ...zich te Berlijn de aartshertogin *Sophie* met den aartshertog *Karel Lodewijk*, broeder van den keizer van Oostenrijk. Ook de hertogin van Leuchtenberg wordt te Berlijn verwacht. — De erfprinses van Meiningen ligt te Berlijn ernstig ziek.

— Twee Pruissische bisschoppen, de moeijelijkheden inziende, welke de jongste Pauselijke breve betreffende de gemengde huwelijken kan na zich slepen, hebben den paus, in den vorm van een protest, hunne bezwaren er tegen doen kennen, en verzocht, om van de nakoming der bevelen van de breve ontheven te worden, vooral ook met het oog op de nadeelen, daardoor aan de kerk toe te brengen. Deze bisschoppen zetelen in districten, waar de meerderheid der bevolking Katholiek is. 's Pausen antwoord is nog niet ontvangen.

— Dezer dagen keerde de te Homburg zich bevindende Russische graaf Z. des avonds met de aanzienlijke som van 20,000 fr., aan de bank gewonnen, naar zijne woning, toen hij door twee mannen aangevallen werd. De graaf, die een zeer sterk persoon is, doodde den eenen roover, en maakte den ander onschadelijk, die aan de policie werd overgeleverd, welke hem voor een Franschman herkende, op wien zij reeds eenigen tijd een waakzaam oog hield.

Men schrijft van Brody, 28 Mei, aan den *Oostenrijkschen Lloyd*.

Gisteren zijn hier drie koeriers met particuliere berigten van eenige handelshuizen te Odessa, bestemd om naar Lemberg overgebragt te worden en van daar per telegraaf naar Marseille en Londen doorgekomen. Die berigten houden den last in om de aanzienlijke hoeveelheid graan, in die steden opgestapeld, niet te verkoopen, omdat door eenen mogelijken oorlog en blokkering der havens, de prijs aanmerkelijk zal kunnen stijgen. Men verwacht alle dagen het intrekken der Russen te Jassy (Donausche Vorstendommen).

— *Weenen*, den 5den Junij. Men zegt dat de keizer, op het oogenblik dat hij door 's hemels hulp het staal van den moordenaar is ontkomen, de gelofte heeft afgelegd om in den loop van den zomer naar Lorette ter bedevaart te gaan. Z. H. de Paus heeft het voornemen zich op dat tijdstip ook aldaar te bevinden, ten einde den Keizer de Heilige Communie toe te dienen, zullende de twee daarop volgende dagen door beiden worden toegewijd aan het bespreken van zeer gewigtige zaken.

— Het dagblad alhier de *Lloyd* zegt, dat de gezant van Sardinie, de graaf *van Rezel*, weldra weder in deze hoofdstad zal terugkeeren, om zijne betrekking op nieuw te aanvaarden.

SPANJE.

De *Gaceta* van Madrid behelst een besluit, waarbij de heer *Olavarietta* tot president van het opperste geregtshof benoemd wordt, in plaats van den heer *Arrazola*, die zijn ontslag had bekomen, omdat hij als lid van den senaat ten gunste van den maarschalk *Narvaez* gestemd had. Dit ontslag was gegeven in strijd met de constitutie, waarbij de onafzetbaarheid van de regterlijke magt wordt erkend, en men had alzoo gedacht, dat het tegenwoordig kabinet deze inconstitutionnele handeling afgekeurd en den heer *Arrazola* in zijn post hersteld zou hebben. Het tegendeel is nu gebeurd en dit heeft te Madrid een ongunstigen indruk gemaakt.

— De bisschop van Lerida heeft het lezen verboden van het dagblad *el Trono*, op grond dat daarin leerstellingen worden gepredikt die in strijd zijn met zedeleer en godsdienst. Het blad heeft zijne uitgifte dien ten gevolge moeten staken.

— *Madrid*, 14 Junij. De *Nacion* verzekert, dat de Spaansche regering den generaal *Prim* belast heeft met eene zending naar het Oosten, ten einde uit een militair oogpunt den strijd tusschen Rusland en Turkije, wanneer die uitbreken mogt, te bestuderen.

— De *Gaceta* behelst drie besluiten, allen ter strekking hebbende, om de in de provincie Gallicie en aangrenzende streken heerschende ellende te verligten; daartoe is o. a een buitengewoon crediet van 4.000,000 francs toegestaan.

RUSLAND.

Odessa, 11 Junij. Het vierde Russische legerkorps staat gereed om de Pruth te passeren: het vijfde legerkorps, onder bevel van generaal *Lüders*, heeft bevel ontvangen om naar Ismail op te rukken. Beide korpsen staan onder het opperbevel van prins *Gortschakoff*. Prins *Menchikoff* is tot generaalissimus van het geheele operatieleger en tot opperbevelhebber van de vloot benoemd.

TURKYE.

De brieven van Konstantinopel onder dagteekening van 19 Mei, dus vier dagen later dan de met de *Osiris* aangebragte, doch ook drie dagen vroeger, dan de telegrafische berigten, loopende tot 22 Mei, den dag van het vertrek van prins *Menchikoff*, onvangen, behelzen wel geen gewigtig nieuws, maar deelen toch omtrent het gebeurde eenige belangrijke bijzonderheden mede.

De Sultan had zich naar zijn keizerlijk paleis van Tap-Kapou (den uithoek van het Serail) begeven en aldaar den 19den Mei al de ministers en hooge ambtenaren vereenigd, ten einde te raadplegen, bij welke gelegenheid hij eene aanspraak had gehouden, voornamelijk hierop nederkomende, dat hij, in overeenstemming met zijn gouvernement al wat op een eervolle wijze van hem verwacht kon worden, gedaan had om de goede verstandhouding met den keizer aller Russen te bewaren, dat hij echter, zonder zich aan schande bloot te stellen, niet aan diens eischen ter dezer gelegenheid had kunnen voldoen; dat hij hoopte dat de zaken zich in het minnelijke zouden schikken, maar dat hij, indien het God behaagde den oorlog te doen uitbreken, niet vergeten zou dat hij de zoon des Sultans was en aan het hoofd zijns legers trachten zou zich zijnen roemrijke voorouders waardig te maken.

Die aanspraak op een warmen toon voorgebragt, maakte een diepen indruk.

Aan *Achmat-Pacha*, die de vloot in de Middellandsche zee beveelt, was den last gezonden om dadelijk met dezelve terug te keeren. Hij werd in den loop der week te Konstantinopel terug verwacht.

Even zoo verwachte men binnen weinige dagen de vloot van den Onderkoning van Egypte, wien tot dat einde een koerier was toegezonden. Die vloot moet eene versterking van ongeveer 15000 man troepen aanbrengen.

Terzelfder tijd heeft *Omer-Pacha*, generaal en chef van het leger in Romelie den last gekregen om met hetzelve naar Schumla te trekken. Dat leger is 80 à 100.000 man sterk en bestaat uit de beste, aan den oorlog gewende troepen, die meerendeels aan de expeditien tegen Kurdistan, Bosnie en Montenegro deel hebben genomen.

Buitendien zullen er dadelijk twee kampen worden opgeslagen, het een te Roudjouck en het ander voor Broussa, die door de ongeveer 260.000 man tellende reserve zal worden bezet, welke reserve gevoegd bij de 250.000 man, waaruit het actieve leger bestaat, een totaal oplevert eener krijgsmagt van 500.000 man.

Behalve deze gewone hulpmiddelen heeft Turkije nog de reserve schatkist ter zijner beschikking, waartoe slechts in buitengewone omstandigheden toevlugt wordt genomen. Sedert 1827 is zij niet geopend, in welk tijdstip nagenoeg 30.000 beurzen uit dezelve werden gehaald om in de behoeften des oorlogs tegen Griekenland te voorzien. Men schat haar inhoud minstens op ongeveer 300.000 beurzen (ruim *ƒ* 18.000.000).

— Den 20sten Mei is het huis van een Belg te Konstantinopel geweldddadig door een Turksch officier en twee soldaten aangetast. Op het krachtvolle vertoog van den Belgischen zaakgelastigde is de officier met degradatie en zijne beide soldaten met twintig dagen gevangenis gestraft. De Porte kon onmogelijk een grooter en spoediger voldoening geven en zij strekt zoo wel haar, als den diplomaat, die ze heeft weten te verwerven, tot eer.

CHINA.

Omtrent de verwikkelingen in dit rijk valt niets merkwaardigs mede te deelen als alleen, dat de opstand ook op Formosa is uitgebroken. De verhouding tusschen de Keizerlijken en de Insurgenten was dezelfde als die bij onze laatste tijdingen opgegeven.

BRITSCH-INDIË.

De berigten met de laatste mail aangebragt zijn ten zeerste onbeduidend.

Te Singapore had weder eene groote vergadering der geheime Chinesche genootschappen plaats gevonden en het getal opgekomenen bedroeg omstreeks vier duizend. Bij deze gelegenheid zijn twee honderd en tachtig nieuwe leden, die den eed hebben afgelegd, aangenomen.

Den 3den Julij heeft, te Malacca, een Hindo, na den minnaar zijner vrouw, dien hij in haar gezelschap aantrof, te hebben doorboord, zich zelven met eene pistool de hersenen verbrijzeld.

Men meldt van Singapore, dat aldaar tijding is ontvangen, dat een van daar, in de maand Mei, naar Canton vertrokken jonk door Chinesche zeeroovers van de Oostkust van Cochin-China aangetast en geplunderd is. Veertien personen van het scheepsvolk en de passagiers zijn vermoord en tusschen de twintig en dertig ontvingen ernstige wonden. De zeeschuimers verlieten de jonk na dezelve te hebben uitgeplunderd en de overblijvenden der bemanning en passagiers bereikten, in een staat van uiterste ellende Canton.

De beruchte zeeroover panglima *Amat* wordt gezegd tusschen de eilanden in de onmiddelijke nabijheid van Singapore te kruisen en reeds dikwerf die stad bezocht te hebben. Andere zeeroovers zijn mede druk aan het plunderen en eene gewapende boot is op hen aan het kruisen. Wij vrezen echter, dat deze weinig kans heeft de zeeroovers, wier ligte sampangs hun weldra alle gevaar doen ontkomen, op te brengen.

...ar geheele gelaat bedekte met uitzondering van ...er oog, het ligchaam gesloten in de satijnen *saya* ...e plooijen, die haar als een kiel omsloot, ver... zij onder de menigte, bijna gelijk een adder in ...e gras.

...*Angelus* had het ondergaan der zon aangekondigd; ...vallen van den avond werd de menigte der ...laars gedurig talrijker. Rondom de fontein op ...idden van het plein verdrongen zich de water...ers; haastig vulden zij hunne vaatjes, laad... op hunne ezels, sprongen er achter op en ver... zich in alle wijken der stad. Fruitverkoo...ezen den voorbijgangers herhaaldelijk hunne wa.... In die kleine ruimte waren zooveel sigaren...oken als er sterren aan het uitspansel schitteren. ...ken, in wijde en ligte mantels gehuld, spraken ... doordringenden en ernstigen toon, welke de ...ndheid der Spaansche taal beter doet uitko... vrouwen, gekleed in het nationaal kostuum, ...zoo even beschreven hebben, met gesluierd ge... het ligchaam in eenen naauwen en elastieken ...oten, dwaalden met achtelooze en toch beval...bredden door de groepen. Men zou gemeend ...een karnavalsdag te zien, waarop de domino's ...de menigte van aanschouwers en nieuwsgieri...nigen; en toch was er dien avond niets bui...s in het dagelijksche leven dier vreemde bevolking, waar de vrouwen op avontuur schijnen uit te gaan, en de mannen met eene plegtige waardigheid schijnen af te wachten dat eene bekende of onbekende stem hun 't eene of andere zoete woordje toeroept. Behalve het gemurmel der gesprekken en het geluid der satijnen schoenen die over den grond zweefden, hoorde men hier en daar de tonen eener guitar, die de stem eens zangers begeleiden. De vreemdeling, dien de monnik met den naam van Don Patricio had toegesproken, verscheen weldra onder de wandelaars; om minder opgemerkt te worden en zich vrijer te bewegen onder deze zorgelooze en vrolijke menigte, had hij echter zijne kleeding veranderd, en droeg nu het kostuum van een Peruaanschen ruiter. Terwijl hij een sigarenwinkel binnentrad, bevond zich de monnik achter hem; de ruiter sprak hem nu aan, en zeide:

— Veroorloof mij u te vragen, hoe het komt dat ik de eer heb gekend te worden door iemand, wiens naam ik zelfs nooit gehoord heb."

— Mijnheer antwoordde de monnik, » ik ben wat onbescheiden geweest door u op de openbare plaats aan te spreken, maar zulks was in uw belang; ik hoop dat gij mij zulks niet ten kwade zult duiden. Wat uw naam betreft; dien heb ik geraden, en zie hier hoe: ik heb u meer dan eens op het uur der godsdienstoefening in de kerk van St. Domingo gezien; ik heb bij mij zelven gezegd: die jonge man, in den uniform van officier der Britsche marine is katholiek; derhalve is hij een Ier; ieder goed Ier heet Patrick. Heb ik mis gehad? Ik heb veel in Europa gereisd, mijnheer, en blijf voor de Europeanen eene genegenheid koesteren, die mijne landgenooten in 't geheel niet deelen — dat moet ik wel bekennen. Lima is geene stad zoo als eene andere; zij heeft hare gevaren.... Gij lacht, mijnheer?.... Ik spreek niet van dolken en messen, die uwe romanschrijvers altijd aan helden in handen geven, die zij castillans noemen, noch van de styletten welke de vrouwen van Lima in hare kousenbanden dragen. Dat zijn maar fabeltjes, of in alle geval slechts gevaren, die men met een weinig voorzigtigheid vermijdt, maar...."

Terwijl hij aldus sprak wierp eene kleine bruine en spichtige hand een stuk geld op de toonbank van den koopman, die daarvoor een pakje cigarettes, in bladen van maïs gewikkeld, terug gaf. De monnik boog het hoofd en herkende onder den sluijer, die haar bedekte, het jonge meisje, tot hetwelk hij, eenige uren geleden op het midden der markt, eenige woorden gesproken had.

— Nog op straat, Rosita?" vroeg hij op strengen toon. » Ik zal het uwe moeder zeggen."

(*Wordt vervolgd.*)

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

Groot en Klein in de Natuur.

(*Vervolg en slot van No.* 58.)

Wij bezigen gaarne kleine massa's, waar wij de grootte eener zaak voor den dag willen doen komen, ons zelven of anderen door betooverende getallen willen diets maken. Het klinkt geheel anders, wanneer wij van 50 engelsche mijlen, dan van 10 duitsche mijlen spreken. Een uur wordt ons lang, wanneer wij ons voor den geest brengen, dat het 86,400 secunden telt, 10,000 franken schijnen een beter kapitaal dan 400 pond sterl.

Waar het er echter niet op zulk eene dwaling van ons verstand aankomt, waar wij een helder begrip van de grootte wenschen te verkrijgen, daar zoeken wij de grootte, door hunnen omvang indrukmakende getallen te vereenvoudigen, terwijl wij grootere eenheden als maat bezigen. Maar deze maten moeten voor onze voorstelling duidelijk zijn en begrijpelijk blijven. Het is voorzeker reeds elk voorgekomen, dat het moeijelijk is, afstanden op te geven, welke hij niet zelf gemeten heeft. Vraagt men hem, hoe ver Londen of Petersburg van zijne woonplaats ligt, zoo zal hij, wanneer hem geene herinneringen uit zijnen schooltijd of opgaven van eene postlijst ondersteunen, zich in den regel daarmede behelpen, dat hij de afstanden, welke hem de kaart of het beeld daarvan voor de oogen brengt, met andere hem reeds bekende vergelijkt. — Op gelijke wijze gaat het den onderzoeker, die zich in de oneindige ruimte van het heelal verdiept. Langzamerhand heeft hij zich in de meest nabij zijnde wereld van het planetensysteem te huis gevonden, hij heeft zich daaraan gewend; den afstand van de aarde tot de zon als bekend, als in het gebied zijner voorstellingen opgenomen, te beschouwen. Even als voor den dorpsbewoner, die zich nooit met afstanden bemoeid heeft, doch die de naastbijzijnde groote stad kent, ofschoon hij ook nooit zelf daarheen gegaan is: zoo is voor den bewoner der aarde de 21 millioen mijlen lange ruimte tot aan de zon — de zon is voor hem, wat voor den dorpsbewoner de groote stad is — de gewone maatstaf geworden alsof hij zelf dezen weg dikwijls genoeg gemeten had! Zoo als elk een weet, dat een geregelde voetganger in zoo en zoo veel uren de stad bereiken zal, zoo weet hij, dat de zeer snelle looper, het licht, in 8 minuten van de zon tot hem komt. De onderzoeker vraagt alzoo volstrekt niet meer, of hij zich millioenen mijlen kan voorstellen: hij heeft ze reeds als eenheid van maat in zich opgenomen; hij vraagt niet meer, of hij de massa der aarde, gelijk aan 2650 mill. cubieke mijlen, haar gewigt van 13½ billioene ponden kan meten en wegen: hij meet en weegt daarmede, zonder iets meer daarmede te verrigten, de naastbijzijnde planeten. Hij verandert de aarde in een wikkenzaadje en stelt het 63 schreden van den 14 duimen middellijn bezittenden kogel, welke de zon voorstelt, om dan op eenen afstand van 329 schreden Jupiter en op 616 schreden Saturnus, beide 1¼ — 1⅓ duim groot, voor te stellen. Eerst 2500 schreden verder hij de laatst bekende planeet plaatsen en 2 mijlen verwijderd de kometen aanbrengen. Daar komt hij nu tot de vaste sterren! Zijn gewone maatstaf (de afstand van zon en aarde) voldoet hem niet meer; de afstanden bedragen duizenden en millioenen van die maat. Hier, waar hij naar werkelijk voorstellingen zoekt, vliedt hij de ontzaggelijk groote getallen. Hij zoekt in de ruimte eene nieuwe maat, welke het licht in één jaar aflegt, het lichtjaar. Deze weg aan den hemel, die 63,000 malen grooter is dan de afstand van zon en aarde of die 1,300,000,000.000 mijlen bedraagt, is voorwaar niets meer, dan een ingebeelde maatstaf, maar hij schept toch in het enge verstand nog ruimte voor nieuwe getallen. De verwonderlijke wereld van vaste sterren wordt van het eene einde van den melkweg tot het andere gemeten en geeft 8000 van zulke lichtjaren. Men geraakt eindelijk tot de duizendtallen van nevelvlekken op den achtergrond des hemels, en wederom verkrijgen wij als uitdrukkingen dezer afstanden mill. dezer lichtjaren, weder is de mensch in staat deze reusachtige werelden in punten te doen overgaan en met hunne grootte, even als met voeten en mijlen, hunne afstanden te meten. Wat het planetensysteem eerst voor hem was, wordt voor hem later het systeem der vaste sterren en de wereld der nevels. Zoo verkrijgen wij een beeld van de ruimte, welke het wereldgebouw inneemt, zonder grootte getallen en juist zoo als wij verlangen, omdat wij groote cijfers vermijden.

Men verhaalt van de oorspronkelijke bewoners van Nieuw-Holland, dat hunne taal geen getal boven de 7 kan uitdrukken, dat boven de 7 hun alles »ongemeen groot" toeschijnt. Wij tellen met duizendtallen en millioenen; wij hebben woorden daarvoor — maar of wij werkelijk daardoor zoo veel vooruit hebben — eerlijk gezegd, wij hebben dikwijls regt zulks te betwijfelen. Ook ons voorstellingsvermogen bereikt zijne grenzen waar ook de meest bepaalde cijfers ons niets meer, dan eene onbepaalde veelheid geven. Waar wij zekere hoeveelheden als een geheel gewoon zijn te beschouwen en door werkelijke aanschouwing in dit opzigt gewend zijn, daar hebben opgaven als 1000 gulden, 1000 voet hare goede beteekenis. Waar wij echter konden tellen of dit beproefden, daar zijn wij gaarne met groote getallen bij de hand, ten teeken dat wij wederom onbepaalde hoeveelheden voor ons hebben. Zou ik aan den lezer de vraag voorleggen: hoeveel sterren hij aan den hemel waarneemt, dan zou hij zonder twijfel antwoorden: millioenen! Wanneer ik hem nu echter opmerk, dat het beste, ongewapende oog aan onzen geheelen noordelijken hemel van vaste sterren niet meer dan 2342 sterren opmerken kan, dan zal hij mij niet gelooven, zoo ik hem niet op eene sterrekaart de zigtbare sterren der eerste tot zesde grootte voorstellen kon.

Op gelijke wijze ging het mij, toen ik onlangs in het opstel: *De werken der menschen en de werken der natuur* opgaf, hoeveel de mensch gedurende 6000 jaren op aarde aan bouwstoffen verzameld heeft. Had ik den lezer die vraag vooraf voorgelegd, zoo zou hij mij op eene, om het zoo te noemen, nieuwhollandsche wijze geantwoord hebben: »Ongemeen veel!" Hoe veel, dat zou hij niet gewaagd hebben uit te spreken, daar hij het nooit beproefd heeft, zich ook slechts eene benaderende voorstelling daarvan te vormen. Als ik den lezer nu zelf antwoord: al deze bouwstoffen bereiken te zamen naauwelijks de ruimte eener cubieke mijl, dan zal hij ongeloovig het hoofd schudden. Sommigen vangen welligt aan met berekenen — en zie! — thans schijnen hun die opgaven weder te groot!

Van waar deze tegenspraak? Men heeft nog geen begrip van eene cubieke mijl, men verwachtte voor het groote ook groote getallen, en ik gaf eene eenheid. Ik had voorwaar daarvoor in de plaats ook 13,824,000 Millioen cub. voeten kunnen opgeven, en dat had welligt beter geklonken. Nog beter had ik door vergelijking met bekende maten op de werkelijkheid kunnen wijzen. Ik kon zeggen: denk u de menschelijke bouwwerken van 6 duizend jaar op eene vlakte van 24,000 vierk. mijlen, alzoo ongeveer verspreid over den bodem van geheel Frankrijk en Duitschland, zoo zouden zij dien grond 1 voet verhoogen. Dat zou misschien eene niet onaanzienlijke hoeveelheid schijnen. Ik kon ook zeggen: breid den ganschen reuzenmuur der Pyreneeën over den bodem van Frankrijk uit, zoo zal hij dien slechts 108 voeten hooger maken. Al de door menschenhanden gestichte werken kunt ge op dezelfde vlakte 2½ voet hoog op een stapelen en deze komen dus met het 44ste gedeelte van den magtigen berg overeen! Dat zou de verwondering gaande gemaakt hebben. Ik kon deze bewondering echter ook twijfelachtig maken, als ik toevoegde, dat men uit dezelfde door menschen gevormde gebouwen bijna 270 bergen als de Vesuvius en 5 zulke kolossen als de Montblanc zou kunnen opbouwen. Maar daar ik in al deze omschrijvingen de eenvoudige uitdrukking: »cubieke mijlen" bezigde, scheen dat, wat nu zoo groot geworden is, zoo klein. Zoo gaat het ons steeds, wanneer wij met maten meten, die buiten het bereik liggen van wat wij ons gewoon zijn voor te stellen.

Getallen zijn slechts uitkomsten van berekeningen. De lezer beproeve het, het 6000 jaren oude menschengeslacht in gedachte na te bouwen, het gebouwde te meten en te berekenen. Er leven thans op de aarde ongeveer 1000 millioen menschen, maar het kleinste gedeelte woont in vaste gebouwen, bouwt steden en straten. Wij zullen dus aannemen, dat er van den beginne steeds 300 millioen menschen zich met gebouwen onledig hebben gehouden; een getal, dat voor de oudheid te hoog gesteld is. In Petersburg wonen in een huis gemiddel 57 personen, in Parijs 28, kleinere steden, zoo als in Weimar, Erfurt, daarentegen slechts 11 — 12 menschen. Wij kunnen dus in het algemeen aannemen, dat op elke 10 menschen een huis voorkomt. Zulk een huis is in het algemeen 50 voet lang, 30 voet breed, 30 voet hoog, heeft 2 verdiepingen en op elke verdieping 6 kamers, alle muren en wanden zijn massief, 1 voet dik, de binnenmuren ongeveer ½ voet. Wij verkrijgen dan voor de bouwstoffen van zulk een huis 8700 cub. voeten, zoodat men per mensch 870 cub. voeten verkrijgt. De zoo even aangenomen 300 millioen menschen brengen dus eene bouwstof van 261.000 mill. cubieke voeten bijeen. Nemen wij nu nog aan, dat deze massieve gebouwen alle 120 jaren geheel en al vernieuwd worden, dat hunne bouwvallen blijvend de aardoppervlakte verhoogden, dan verkrijgen wij voor de gebouwen van 6000 jaren de som van 13,050,000 mill. cub. voeten, alzoo nog geene geheele cub. mijl.

Ofschoon bij overmatige schatting gewis ook nog een aanzienlijk deel der cub. mijl voor straten en andere zaken overig blijven mag, zoo zou het ons echter toch ook niets helpen, al wilden wij ten gerieve van den ontevredene zelfs het resultaat verdubbelen. De bron van het mishagen ligt dieper. Zij ligt in den gekrenkten trots van den mensch, die tot nog toe gewoon is te zien, dat zijn geslacht de geheele natuur verandert en wijzigt, in de smart, welke steeds door het gevoel van zwakte of onmagt wordt opgewekt. Wij zijn eenmaal gewoon, naar de grootte van het werk de kracht des scheppers te beoordeelen. Aan onze zinnelijke natuur boezemt het physisch groot belang in, wij vreezen en vereeren wat sterk op onze zintuigen werkt. Wij vergeten de rol, welke de kleinste hoeveelheden tot ongeloofelijke massa's kan doen toenemen. Bij het ruischen van de beek, bij het bruisen der zee, bij het donderend geluid van eenen waterval verbazen wij ons over de ontzaggelijke kracht van het vallende water; en toch bereikt zij nog niet het 800ste gedeelte der kracht, welke dit water in den vorm van damp tot de wolken verhief. Wanneer eene aardbeving den bodem onder zijne voeten in beweging brengt, dan siddert en vliedt de vreesvolle mensch; en toch leeft een geheel volk zorgeloos en werkzaam aan de kusten van Zweden, die zich gedurende eeuwen boven den spiegel der zee verheffen, ofschoon de bewoners dier streken daarvan niets gewaar worden. Wij bewonderen de reusachtige ligchamen der walvisschen, oliphanten, de magtige stammen van den baobabs en den eik, en verachten de kleine polypen, de onzigtbare infusoriën en plantdieren. Gene sterven spoorloos weg, en deze laten gebergten en eilanden als hun werk achter.

Niet in de uitbreiding in de ruimte vinden wij alzoo den maatstaf van het waarlijk groote, maar in de kracht, die het werk langzaam en eensklaps te voorschijn riep. Ligchamelijke krachten kunnen wij naar ruimte en tijd meten, maar geestelijke kracht kan met slechts geestelijke gewrochten gemeten worden. Had de mensch niets anders te vervullen dan de Polyp of het infusiediertje, dan was de schaamte over de kleinheid zijner werken geregtvaardigd. Moet hij echter zijne grootte in de gewrochten van kennis en liefde zoeken, dan ga een ieder bij zich zelven na, of hij trots zijn mag op den steen, dien hij tot dat gebouw bijgedragen heeft.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan
de Redactie van het Indisch Schoolblad.

K....., *den* 8 *Augustus* 1853.

Geachte Heeren!

Om zoo spoedig mogelijk aan het door den zich, in het blad *Java-Bode*, noemenden *Docendo Discimus* gedane verzoek te voldoen, zoo deel ik UWelEd., zonder uwe uitnoodiging af te wachten, mede, dat ik *graag* anderen leer, maar *veel liever* (is dit de comparativus van *graag?*) van anderen leer, wanneer zulks wel te verstaan, op eene heusche, en niet op eene bitsche wijze geschiedt; is dit evenwel bij dien *D. D.* (vergun mij deze abreviatuur) het geval niet, dan is dit slechts verschil in *principe*. Aan het in zijn geschrijf vo[...] komende verzoek is dus met deze mededeeling vol[...] ning gegeven.

Hij zal mij nu hoop ik ten minste, wel willen [...] staan, hem te verzoeken, mij in uw geacht *Ind[...]* *Schoolblad* te bewijzen, (want *gezegd* heeft hij [...] maar *bewezen niets*) de *dubbelzinnigheid* »die". [...] *D. D.* zegt: »*die, misschien zijns ondanks in zijn* [...] *schrift is overgegaan*", Ik moet bekennen dat de [...] mij aangenomen naam in beide zinnen, zooals *Doce[...]* *Discimus* die aangeeft, kan opgevat worden: even[...] moet ik hem betuigen, dat *zijn* gefingeerde naam [...] *cendo Discimus* (al leerende, leert men), niets and[...] dan klinkklare *dubbelzinnigheid* is, en dat hij zich[...] het begin zijns geschrifs wel de les van den wij[...] *docent* had behooren te herinneren »Gij geveinsde! [...] eerst den balk uit uw eigen oog, en dan zult gij bez[...] om den splinter uit uws broeders oog te doen". [...] die *dubbelzinnigheid* ook in mijne voor het *Schoolb[...]* geleverde artikelen doorstraalt, zal *D. D.* mij hoop[...] op eene docerende, en op eenen docenten betamende [...] ze, bewijzen; wij herinneren hem niettemin: »die ka[...] moet den bal verwachten". Gaarne zoude ik tot [...] »gemoedelijk zelfonderzoek" zijn overgegaan, maa[...] het geschrijf van *Docendo Discimus* niets anders si[...] de dan veel geschreeuw en weinig wol; want *pr[...]* en *niet bewijzen* bij het doceren, is dit het echte [...] cendo?! of is het niet duidelijk: het *kind* op de [...] van den *man*? en in den persoon van dien *D. D.* [...] eenen kranken geneesmeester vindende, zoo moet ik [...] zijns ondanks toevoegen: »Geneesmeester, genees U [...] ven eerst!

Ook herinnert *Docendo Discimus* mij eene ba[...] spreuk van *Vader Cats*. Ik betuig hem daarvoor [...] nen dank, mits hij zelf ze ook niet vergete, en b[...] op grond van die spreuk, dat ik niet kan of mag [...] laten hem toe te wenschen, dat de bewijzen (»*een* [...] *nig Peper*") voor zijn geschreeuw over mijne in [...] *Indisch Schoolblad* geplaatste artikelen (»*een mand* [...] *Pompoenen*") de goede zaak, die ik ernstig voorsta, [...] heel naar den zin des *geheelen Publieks* mogen op[...] ren en van smaak doen veranderen.

Eindelijk moet ik uwe Redactie mededeelen, dat [...] lang mij de geëischte bewijzen, langs den aangewe[...] weg niet geworden, ik afscheid neem van uw geacht b[...]

Met alle achting heb ik de eer te zijn,

Geachte Heeren!

UWelEdeles Dw. Dienaar,

LEERGRAAG.

Met de plaatsing van dit stuk, in antwoord strekkende op [...] in ons vorig nommer voorkomende, eindigt de Redactie van [...] Java-Bode dezen pennenstrijd, en wacht de Insenders, met [...] nieuwe bijdragen over dit onderwerp, naar het Indisch Scho[...] verwijzende, als meer rsgtstreeks daar te huis behoorende.

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER *C. A. A. Grei[...]* *Varkevisser.*

PASOEROEWAN, 30 *July* 1853. (63[...]

Vaupel & Co. zullen alsmede op hunne vendutie Donderdag den 11 dezer verkoopen:
30 kisten ruwe en gebleekte Madapollams, Meubel[...] enz. (62[...]

Op de vendutie van *B. J. Leon* te Senin (Welte[...] den) op 12 Augustus zal mede à tout prix verk[...] worden eene partij Kinderkleedingstukken, allen [...] den laatsten smaak gegarneerd met agrement, voor [...] deren van, vier tot twaalf jaren, benevens eene [...] Damesartikelen, als ook wit katoen merk S. O. en [...] der kwaliteit.

Voorts nog Wagens, Bendies, Paarden en diverse [...] belen, alles van heden af te bezigtigen. (6[...]

VENDUTIE.

De ondergeteekenden zullen op Dingsdag den 1[...] dezer, op het Heemradenplein tegen 2% vendu[...] verkoopen eene groote partij Nieuwe Jatiehouten [...] ken van diverse dimensiën, zoo mede Duigen en [...] nesche Doodkistplanken.

(636) JOHN PRYCE & C[...]

BATAVIA, 10 *Augustus* 1853.

In het begin der volgende maand, zullen de On[...] geteekenden voor rekening des boedels van wijlen [...] de Wed. *van der Meulen*, geb. *Coop à Gro[...]* Vendutie verkoopen:

Een ERF bebouwd met een Steenen Huis en Bijgebouwen, gelegen op Rijswijk blok M 3de Sectie 11, No. 188, Verponding No. 5875.

Een ERF bebouwd met een Steenen Huis en Bijgebouwen, gelegen op Rijswijk, blok M 3de Sectie 11, No. 128, Verponding No. 2182.

Een ERF bebouwd met een Steenen Huis en Bijgebouwen, gelegen Pekembang, blok O 3de No. 67, Verponding No. 6167.

Een ledig Stuk GROND, gelegen op Rijswijk M 3de deel, Sectie 11, Verponding No. 8665.

(635) A. VAN OMMEREN & C[...]

☞ De Ondergeteekende, doctor in de beide [...] en Candidaat-Notaris, vroeger practiseren[...] caat en Procureur bij de Hooge Geregtshoven van [...] landsch-Indië, heeft zich als adviserend Regtsgel[...] Batavia gevestigd, en beveelt zich aan tot het [...] van regtsgeleerde en andere memoriën, requeste[...] tracten, enz., benevens tot het geven van advie[...] waarnemen van arbitrages, het liquideren van [...] het zijn van gevolmagtigde, enz. zullende hij [...] uitgezonderd des Woensdags, van des morgens 7 [...] te spreken zijn, in het huis op Batoe Toelies, [...] ter het gebouw der Weeskamer.

(624) Mr. L. J. A. TOLLE[...]

BATAVIA, 9 *Augustus* 1853.

BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Woensdag 10 Augustus 1853, No. 63.

De Ondergeteekenden *H. M. van Dorp*, boekhandelaar en *W. Bruining*, boekdrukker, achzich verpligt het publiek kennis te geven, dat, ofschoon beide hunne zaken in één huis uitoefenende echter dienaangaande geene gemeenschap met elkander bestaat, en ieder voor zijne privé rekening werkzaam is, waarop belanghebbenden beleefdelijk worden verzocht acht te willen geven.

(622) H. M. VAN DORP.

W. BRUINING.

BATAVIA, 8 *Augustus* 1853.

Bij eene familie te Buitenzorg wordt gevraagd eene jufvrouw, genegen om in de huishouding, alsmede in de opvoeding van een zoontje van 5 jaar, behulpzaam te zijn. Adres

(631) E. DE WAAL.

JAVA-HOTEL

te RIJSWIJK bij BATAVIA,

is thans door den ondergeteekende geopend, bevelende zich in de gunst van HH. reizigers en van het geëerde publiek aan.

(600) K. W. E. BERGNER.

laatst gezagvoerder van het stooms. *Ambon.*

THE JAVA-HOTEL

at RIJSWIJK near BATAVIA,

is now opened by the undersigned recommanding himself to the public and travellers.

(601) K. W. E. BERGNER.

last commander of the steamer *Ambon.*

De Inlander genaamd *Tong*, woonachtig in den Gang Jenongan ten huize van Bik *Sidien*, recommandeert zich tot het snijden van likdoorns of eksteroogen. (604)

Wij verzoeken nogmaals, onze achterstallige debiteuren hun debet ten spoedigste aan te zuiveren, indien zij zich voor geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

(597) BRANDON & MEIJER.

Houders van cognossement aan order over de onderstaande goederen, aangebragt van Nederland per het Nederlandsche schip *Christophorus Columbus*, kapitein *Groenewoud*, worden verzocht hunne namen te doen stellen bij

de Agenten,

E. MOORMANN & Co.

10 kisten Bier, afgeladen door *C. C. Trousset*,

B. & C 1/38 38 kisten en kelders ingelegde goederen afgeladen door *Surie & Co.*

G. 1/50 50 vaatjes Boter, afgeladen door *A. G. Spink*. (612)

Met onderling goedvinden heeft de Ondergeteekende de door den heer *C. A. Schultze.*, aan hem in der tijd verleende algemeene procuratie op den lezer aan ZEd. terug gegeven.

(617) A. THIEBAULT.

BATAVIA, 10 *Augustus* 1853.

WISSELS op Europa zijn verkrijgbaar bij de Ondergeteekenden, als volgt:

Nederland, 6 maanden na dato, à pari.

Nancy, betaalbaar Londen, 2 maanden na zigt, à *f* 11.50 per 1 £stg.

Londen direct, betaalbaar 6 maanden na dato, à *f* 11,50 per 1 £stg.

Parijs, betaalbaar 6 maanden na dato, à *frs.* 210 per Recepis 100.

(624) B. SANIER, SUERMONDT & Co.

P. J Meijer is generale gemagtigde van *S. M. Polak.* (623)

Wissels op *Nederland*

bij

(610) DE WEERDT, RUYL & Co.

LOOD in BLOKKEN.

1ste kwaliteit, verkrijgbaar bij

(620) JOHN PRYCE & Co.

Verkrijgbaar:

Fransch en Amerikaansch Meel in vaten en blikken, à contant bij

(629) A. VAN OMMEREN & Co.

ONTVANGEN:

per de Nederlandsche schepen *Neêrlands Koningin* en *Amboina*.

Hammen, Rolpens, Saucijs de Bologne in Reuzel en geëmballeerd; in blikken diverse Vleeschsoorten, Groenten, waaronder Spruitjes met Saucijsjes en Rookworst, Eendvogels, Talingen, Lijsters, Vinken, wijders Goudsche, Leidsche en Zwitsersche Kaas, Vruchten op Brandewijn, Sirop de Punch, Frambozen Siroop en dito Azijn, Tafel Amandelen en Rozijnen, Krenten, Pruimen, Vermicelli en Macaroni, gedroogde Appelen en Peren, Zuren in stopflesschen, Koek en Banket in trommels en flesschen, Theerandjes, Haagsche en Tafelbeschuit, Bloemkool in Keulsche potten, Gerookte Zalm, Lengvisch, etc., à contant bij

(628) A. VAN OMMEREN & Co.

S. B. VAN KLEEFF & Co.

PASSER PISANG.

Wij ontvangen aan ons adres per het schip *Amboina*, kapt. *Poort*:

Hammen.	Saucijs.
Rookvleesch.	Banket.
Rookworst.	Ansjovisch.

Haring.

en de reeds gunstig bekende Azijn in ankertjes van 4 dozijn.

Groenten in vaatjes.	Gedroogde Vruchten.

Olijven.

aangebragt per het schip *Neêrlandsch Koning*, kapt. *Vonck.*

En ten laatste:

100 vaatjes puike Deltsche Boter.

per *Alida Wilhelmina*, kapt. *Doornbosch*. (634)

Beste Hollandsche Rook-Tabak, Eau-de-vie de *Barcelone*, Witte Fransche Brandewijn

bij

(614) VAN DEN BIESEN & ZOON.

De Ondergeteekenden hebben ten verkoop ontvangen supra fijne, speciaal voor dit klimaat vervaardigde elastieke flanellen Hemden voor Heeren en Dames.

(615) GEBR. ROSELJE & CO.

PENAWANGAN SIGAREN

à contant bij

(616) DUCOMMUN & BORNAND.

Bij BONNIOL, Mr. Kleedermaker te Batavia.

Rokken en Jassen van zwart laken 1 kwaliteit *f* 50,—
Militaire en Schuttersjassen van blaauw laken. » 50,—
Broeken van zwart satin de laine, 1 kwaliteit. » 25,—
Tricot-broeken (Bonjean) zwart. » 25,—
Tricot-boeken (gekleurd) van . . . . *f* 18.— a » 22,—
Gekleurde zijden en zwart satijnen vesten *f* 10.— a » 15,—

Wanneer men zelf de stoffen verlangt te leveren, is de prijs van het maakloon voor rok of jas *f* 25,—
Van een broek. » 6,—
Van een Vest. » 6,—

Hij vervaardigt eene geheele kleeding binnen den tijd van 48 uren. (558)

OP NIEUW ONTVANGEN:

IJzeren Ledikanten en Brugschalen met Gewigten tegen billijke prijzen à contant bij

(618) A. VAN OMMEREN & Co.

WORDT TE KOOP GEVRAAGD:

10,000 katties vroeg rijpende Padie of zoogenaamde Padie Djeenda, van den oogst van het jaar 1853.

BUITENZORG, *den* 6 *Augusus* 1853.

(613) G. W. SELS.

TE KOOP

Twee nieuwe fraaije elegante rijtuigen; een Vis-à-vis en een Mylord.

Te bezigtigen bij de Heeren *A. van Ommeren & Co.* op Basaar Pisang. (625)

TE KOOP

een vierspan zwarte goed gedresseerde hardloopende Wagenpaarden, afkomstig van den regent van Sumedang.

(632) A. PONS.

TE HUUR

Een Huis op Kramat, adres

(607) L. G. A. MIERO.

TE HUUR

een Huis te Rijswijk laatst geoccupeerd door *Lange & Co.*, adres

(627) RODENBROEK, Goenong Saharie.

TE HUUR

op eene der beste en meest bevolkte standen in de bovenstad, een huis uitnemend geschikt voor eene toko of eenig ander bedrijf, dadelijk te aanvaarden. Te bevragen bij de boekhandelaren *van Haren Noman & Kolff* te Batavia. (633)

TE HUUR

Gemeubeleerde kamers bij *B. J. Leon* op Senin (Weltevreden). (609)

NIEUWE GOEDKOOPE MUZIJK

à 12 *cents* Nd. Ct. per pagina

franco per Landmail.

De Muzikale Correspondentie te 's Gravenhage, westeinde B. 186, heeft zich met den ondergeteekende als hare correspondent in betrekking gesteld. De Muzijk wordt regtstreeks uit 's Gravenhage aan de Abonnés gezonden.

Het abonnement is gesteld op *f* 26,— I. C. per zes maanden, *bij vooruitbetaling*, waarvoor men maandelijks ontvangt circa 33 pagina's muzijk van de soort die men volgens het Prospectus verlangt. Deze onderneming geeft alle maanden 30 à 40 nieuwe uitgezochte werken uit, door middel van décalque.

Buiten inteekening betaalt men 25 *cents* per pagina.

Het Prospectus wordt op franco aanvraag door den ondergeteekende gezonden. Ieder abonné ontvangt eene Catalogus van de reeds uitgegeven Muzijk. De Catalogussen worden eerstdaags *over zee* verwacht.

(605) H. M. VAN DORP.

BATAVIA.

De Boekhandelaren *van Haren Noman & Kolff* ontvingen:

HET PRACHTWERK

APOSTELEN & PROFETEN,

Dichterlijk album met prachtige staalgravures en poëzij onzer eerste dichters, gebonden in antiek bewerkten prachtband. Prijs *f* 16.—.

Alsmede eene collectie

PARIJSCHE GEILLUSTREERDE BOEKWERKEN,

allen rijk gebonden en verguld, geschikt tot sieraad voor étagères en salons. (619)

WETTEN

OP HET

WHIST PAR PRÉFÉRENCE

uitgegeven te Samarang bij *Oliphant & Co.* ook verkrijgbaar te Batavia bij *Lange & Co.*

PRIJS *f* 1,—.

(606)

NOTICE.

THE BATAVIA ENGLISH LIBRARY

being now open, and supplied with Books and Periodicals, new members are solicited, apply to the Secretary *R. P. Saul* or at the rooms of the library to.

(630) Mess. LANGE & Co., Booksellers *Rijswijk*.

BATAVIA, 29 *Julij* 1853.

FINALE UITVERKOOP

tot zeer veel verminderde Prijzen der onderstaande Artikelen à *comptant*.

Bijouteriën.	Muzijkdoozen.	Zijden Doeken.
Goudwerken.	Manila Sigarenkokers.	Cols.
Diamanten.	Lederen Portefeuilles.	Heeren en Dames Schoenen.
Kleerorders.	Ombredoozen.	Gemaakte Kleederen.
Teeteekens.	Speelkaarten.	Lakens.
[illegible]en met diamanten punten.	Wagentuigen.	Broekenstoffen.
Spiegels.	Bendietuigen.	Vestenstoffen.
Schilderijen.	Hollandsche Leisels.	Onderpantalons.
Spiegellampen.	Samarangsche Leisels.	Borstrokken.
[illegible]pen.	Hagel.	Sokken.
Kantwerken.	Percussions.	Handschoenen.
Theeserviezen.	Tafelkleeden.	Bretels.
Glaswaren.	Hoeden.	Linnen Zakdoeken.
Parfumeriën.	Petten.	Huisjaponnen.
Overlandmail Koffers.	Overhemden.	Kabaaijen.
Heeren en Dames Necessaires.	Boorden.	Nachtpantalons, etc., etc., etc.

Alsmede verder eene menigte fijne Wijnen, Dranken en Provisiën, alsmede Engelsche Geleijen, Pukels en Mostaart van de beste kwaliteit, bij

(596) BRANDON & MEIJER.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Aug. 4	Engelsch	Plantagenet	G. Sellens	Glasgow	7 April	Singapore
» 6	Amerikaansch	Gibay	Miekels	Kruisende	op Walvis-	schen
» —	»	Martha	Stuart	»	»	
» —	»	oorlog fregat Macedonian	J. Abbot	New-York	13 April	Macao
» —	Nederl. Indisch	Sultan Iskander	R. Zoutman	Padang	24 Julij	Batavia
» 8	Engelsch	Flying Chulders	Heyes	China		

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Augustus. 5	Nederlandsch	Amboina	H. Poort	Rotterdam	3 Mei	Reynst en Vinju
» —	Nederl. Indisch	Naim Balheer	Sech Fagie	Indramayoe	2 Augustus.	Coulster
» —	Engelsch	Eliza Thornton	Maxwell	Singapore	27 Junij	Martin, Dyce en co.
» —	»	Marshall Bennet	Harris	Adelaide	15 »	Hunter, Houghton & Co.
» 8	Nederl. Indisch	Pasekan	Tan Pikgiok	Pekalongan	25 »	
» —	Zweedsch	Emilie			5 Aug.	
» —	Nederlandsch	St. Helena	T. Keus			B. Sanier. Suermondt en co.
» —	Nederl. Indisch	Ellen				John Pryce en co.
» —	» »	Jadul Karim	Said Atas			Coulster.
» —	Nederlandsch	Oost-India Paket				E. Moorman en co.
» —	Bremer	Louisa Frederika				Bahre en Kinder

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Augustus. 6	Nederl. Indisch	stooms. Banda	Schmidt	Soerabaya
» —	» »	Walvisch	Said Asegaf	»
» —	» »	Almas	Lim Anijan	Muntok
» —	Nederlandsch	Anna Paulowna	W. Bek	Tagal
» —	Nederl. Indisch	Alnoer	Baharmoes	Samarang
» 7	Nederlandsch	Z. M. stooms. Batavia	luit. t/z. van der Moore	Koerstell. van de Noord-Oost.
» —	Nederl. Indisch	stooms. Padang	Persille	Padang
» —	» »	Fathoor Rachman	Said Asegaf	Sumbawa
» —	Engelsch	Leander	Johnston	Swan-rivier
» —	»	Isle of Skye	Cowes	Singapore
» —	Belgiesch	Atalante	Veuts	Antwerpen
» 8	Nederlandsch	Rabenhaupt	Rijkers	Tjilatjap
» —	»	de Vrienden	van Kampen	Onrust
» —	»	oorlog schip Sumatra	kapt. luit. t/z. Wepff	Molukkus

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Jan van Hoorn	Bouten		B. Kopersmit en co.
»	Pictura	Scholten	Nederland	»
»	Herman de Ruyter	Feynt	Soerabaya	W. Anderson, Tolson en co.
»	Alida Willemina	Doornbos	Soerabaya	Paine, Stricker en co.
»	Hendrik	v. d. Hoeven	Nederland	de Weerdt, Ruyl en co.
»	Bulgersteyn	A. J. Maas	»	van Ommeren, Rueb en co.
»	Neêrlands Koningin	E. Vonck		»
»	St. Helena *	T. Keus		B. Sanier, Suermondt en co.
»	Christophorus Columbus	Groenewaud		E. Moorman en co.
»	Amboina	H. Poort		Reynst, en Vinju.
Nederl. Indisch	Fathul Hair			
» »	Passekan	Tan Pekgiok		
» »	Ellen			John Pryce en co.
» »	Tadjil Moelock	Said Hobes	Soerabaya	Coulster
» »	Djoharie	Kiagoes Assiek	Indramayoe	»
» »	Maymoon	Said Kassim		»
» »	Faid Alim	Sech Bagawie		»
» »	Thay Goan	Said Allabdie		»
» »	Naim Balheer	Sech Fagir	Paradessi	»
» »	Machmodie	Sech Soeway	Samarang	»
» »	Jadul Karim	Said Atas		»
Engelsch	Parland	Smith	Samarang	Adam en co.
»	Eliza Thornton	Maxwell		Martin. Dyce en co.
»	Blundell	Lumley	Singapore en Padang	Maclaine, Watson en co.
»	Duke of Wellington	Smith		Pitcairn, Syme en co.
»	Glendaragh	And. White	Samarang	»
»	Champion	Welig	Australie	Hunter, Houghton en co.
»	Martin Luther	Ross		»
»	Marshall Bennet	Harris		»
Bremer	Emigrant	Andressen	Nederland	Bahre en Kinder
»	Louisa Frederika			»
Fransch	[illegible] Cezar	Gachet		Busing, Schroder en co.
»	Gretry	Buisson	Samarang	B. Sanier, Suermondt en co.
Hamburgsch	Maria Christina	Vos		E. Moormann en co.
»	Caesar	Paulsen	Hoberttown	Bahre, en Kinder
Zweedsch	Emilie			

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Amboina:* de heeren *Baumgardt en echtgenoot.— Huysers. — Siberg. — Peeters. — le Sukering. — van Woelderen.— Teding van Berkhout. — G. Berkholst. — W. Berkholst. — van den Bossche. — Jordens. — Steup.* — mevr. de wed. *Stevenmeyer.* — mejufv. *Sikkens. — Vezeul. — Krosulien. — Staverman.— Tonneboeyer.*
Met het Eng. schip. *Elisa Thornton:* de heer Calmer.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Banda:* de heeren *B. A. Willems. — L. van der Bor. — C. L. Gerrits. — Z. M. troepen.*
Met het N. I. stooms. *Padang:* de heer *Wodekind.* — mevr. *Permentier. — Severijn en twee Kinderen. — Z. M. troepen.*
Met het Belg. schip *Atalante: vier kinderen van* de heer *Sayers.*
Met het N. I. stooms. *Java:* de heeren *Baron van Heerdt. — C. R. van Michalofski en dochter. — K. Newbolt.*

Handelsberigten.

Aanvoer.

Van Rotterdam per ned. schip *Neerlandsch Koningin* kapt. E. Van Ek agt. van Ommeren, Rueb en co.

600 keld. genever. *E. Moormann en co.*
150 keld. genever. 60 oxh wijn. 20 kn. bladkoper. 10 vn. spijkers. *B. Sanier, Suermondt en co.*
21 kn. manufact. *Metzendorff Wilmans.*
24 kn. manufact. *de Weerdt Ruyl en co.*
3 kn. 1 biljards lamp *E. Wijss.*
6 kn. manufact. 4 balen laken. *Bahre en Kinder.*
29 kn. wijn. 1 do. divers. 3 do. manufact. *E. M. Gumprich.*
14 kn. eau de cologne. *Haager, en Schuurman.*
2 kn. pianos. *v. d. Broek en co.* 60 vs. groentens. 10 do. amandelen 32 ks. provisien. 500 keld. genever. 150 hamm. 26 vs. rolpens. 54 ks. groentens. *de Agenten.*
500 keld. genever. *v. d. Does.*
6 kn. orgel. 1 kistj. muziek doozen. 200 keld. genever. *Tiedeman, en v. d. Burg.*
1 vat menie. 1 pak vlaggen. 1 kt. suiker monsters. 12 ks. ing. vr. 2 kn. etageres. 3 do. boeken en papier. 150 vs. verf. 150 kruik lijn-olie. 10 mn. seltser water. 200200 ned. ℔ steenkolen. *Order.*

Van Singapore per eng. schip *Eliza Thornton* kapt. Maxwell. agt. Martin, Dyce en co.

60 bn. goenie zakk. 120 st. planken. *Busing Schroder en co.*
3 kn. manufact. *Bahre en Kinder.*
69 zakk. tarwe. *Adam en co.*
127 bn. goenie zakk. 13 kn. zeep. *Arathoon.*
20 bn. goenie zakk. *v. Ommeren Rueb en co.*
10 bn. goenie zakk. 80 zakk. coriander zaad. 36 coll. touwwerk. 12 zakk. poetjoek. *G. Nagapet.*
76 zakk. coriander zaad. 23 do. comijnen. do. *Joakim.*
185 do. tarwe. *Andreas.*
110 bn. goenie zakk. *Paine Stricker en co.*
7 bn. zeildoek. 2 kn. houtwerk. 756 schuitj. tin. 1129 zakk. sago. 60 kn. gom. $314^{86}/_{100}$ sapanhout. *de Agenten.*

Van Indramaijoe per ned. ind. bark *Maijmoon* gez. Said. abdul rachman bin Kassim.

316 pic. suiker. $540^{80}/_{100}$ do. do. 20 do. buffel hoorn. *Paine Stricker en co.*
1 wagen. *Order.*

Van Amboina en Grissee per ned, ind. bark. *Machmoedie* gez. Sech Abdul Rachman Soewaij.

4500 st. planken. *Said Achmt. bin Jaffar.*
4 ps. ijzer bakken. 2 do. do. deksels. 4 do. rondespindles. 1 cijlinder. 1 do. koperbak 2 kn. inld. sigaren. 2 do. kleederen. *Reynst en Vinju.*
13 bal goenie zakken. *Adam en co.*

Van Glosgow. per eng. schip *Parland.* kapn. Smith. agt. Adam en co.

80 vs. crepekruid. 21 balen. kat. garens. 108. kisten. 8 vaten wijn 100 kn. naaigaren. 10 bn. kat. garens. 2 kn. modewaren. 54 do. kat. goederen. 209 kn. lijnwaden. 105 bn. do. 20 oxh. bier 200 vaten do. 449 ton steenkolen. *de Agenten.*
27 kn. lijnwaden, *Bahre en Kinder.*
28 kn. kat. goederen. 40 mn. aardewerk. *Pitcairn Syme en co.*
4 vn verf. 17 bn. 13 kn. lijnwaden. *Burth Myrtle en co.*
6 vn. verf. *Martin Dyce en co.*
1 kt. mousselinen. *W. Anderson Tolson en ca.*
66 balen 22 kisten. 40 vaten. *lad. voor Singapore.*
1 vat brandewijn. 2 kn. schoenen. 1 do. geweren. *Kapitein.*

Van Sumbawa per ned. ind. bark *Fatahool Hair* gez. Sech awa t bin Oemar Bahanan.

161 st. paarden. 11 pic. was. *A. v. Ommeren en co.*

Van Rotterdam per ned. schip *Amboina* kapt. Poort agt. Reijnst en Vinju.

400 keld. genever. *Agenten.*
1 rijtuig. *Robert.*
39 kn. manufat. *E. Moormann en co.*
1 kt. muziek. *Monuel.*
1 do. idem. *Coquelin.*
500 keld. genever. *Tiedeman, en v. d. Burg.*
102 kn. manufact. *de Weerdt Ruyl en co.*
51 kn. manufact. 1 do. zijde do. 5 do. papier. *Metzendorff Wilmans en co.*
13 kn. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
3 do. idem. *Busing Schroder en co.*
1 do. idem. *Mederer.*
1 do. idem. 1 do. pluwerk. *Sanier Suermondt en co.*
7 do. kramerijen. *Oger.*
72 kramerijen. 50 ps. arak legg. 1 kt. droogerijen. 2 gemalen krijt. 2 do. droogerijen. 1 do. aardewerk. 1 kt. geslagen ijzer 2 potten honig 2 kn. glas. 7 do. koek en banket. 200 hamm. 20 vatj. rolpens. 70 kn. kaas. 1 kt. sancijs. 5 do. suikerwerk. 1 do. groenten *v. Ommeren Rueb en co.*
77 vatj. verfwaren. 21 kn. do. 1 do. pennen. 1 do. knoopen. 1 do. kramerijen. 1 blik 1 gordijn. 19 kn. koek en banket. *v. Riet.*
7 kn. papier. 1 do. kantoor behoeften. 1 do. boeken. *Lange en co.*
1 kt. speelkaarten. 2 do. manufact. 5 do. lak 1 do. kramerijen. *Gumprich.*
8 kisten wijn. 2 mand. 6 vaaj. ingel. goederen. *Kreglinger Dummler en co.*
22 kn. koek en banket. gebr. *Roselje en co.*
25 kn. champagne. 1 kist. spiegels en schilderijen. *Adam en co.*
4 kn. provis. 50 do. mosterd. 1 vat zalm. *v. d. Biesen.*
3 kn. manufact. 2 do. kramerijen. *Bahre en Kinder.*
1 piano. *Muizenberg.*
100 hammen. *Busing Schroder en co.*
4 kist manufact. *B. Sanier Suermondt en co.*
1 stoen machine van ijzer. *Paine Stricker en co.*
2 kn. boeken platen en manufact. *W. van Schierbrand.*
1 kt. boeken *v. Haren Noman.*
1 kt. medicijnen. *J. G. Schröder.*
1 kt. kaarten en boeken. *Vaupel en co.*
98475 metselsteenen. *Factorij N. H. M.*
100 ankers azijn. 3 kn. vleesch. 30 vatj. haring. 50 hammen. 1 sancijs. de bologne. 2 do. koek. 2 do. ansjovisch. 24 vaatj. vlee 6 ks. banket. *v. Kleef.*
1 tafel. *Schuurman.*

Lading voor Samarang.

20 kn. porcelein. *Order.*
4 do. meubelen. 30 kn. manufact. 12 ks. wijn. *Dorrepaal en co*
12 ko. ijzerwerk. 5 do. kramerijen. 11 do. ijzer en koperwerk. 1 gewigten. 1 do. sabels. en dolken. 2 do. 1 vat lampen. 2 do. bollen. 1 do. kramerijen. 1 kt. ijzerwerk. 1 do. gereedschapp *T, H. Thurkon.*
100 vat. haring. 50 ks. wijn. 50 do. vrucht. 3 do. glaswerk. 1 manufact. 8 do. kramerijen. 40 ankers. azijn. *J. Hymans.*
1 kt. hoeden. 1 baal manfact. *v. d. Elst en Staal.*
14 kn. porcelein. J. *Knagge en co.*
4 md. aardewerk. *Wermunth en co.*
12 ks. eaude cologne. J. *G. Hooft.*
2 ks. wijn. en kramerijen. *Manuel.*
1 kist. manufact, *T. Pringiers.*
1 kt. tuinzaden. *Mispelblom Beijer.*
1 pak boeken. *Plate.*
1 kistj. tuinzaden. 1 kt. kramerijen. 1 pak. do. 1 kt. provis. *Dorrepaal en co.*

Uitvoer.

Naar Antwerpen per belg. schip *Atalante* kapt. Vent.

300 pic. ratting. 7456 do. suiker. 6134 do. rijst. 102 legg. arak. pic. gom damm. *Busing Schroder en co.*

Naar Singapore per eng. schip *Jsle of Skije* kapt. Conwaij.

350 ton steenkolen. *MacLaine Watson en co.*

Naar Nederland via Tagal per ned. schip *Anna Paulowno* kapt. Bek.

$421^{92}/_{100}$ pic. tin. 50 do. geelhout. 70 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Singapore en China per ned. ind. bark *Jattie Liong* kapt. Wolff.

3069 pic. rijst. *Lauw Tjia.*
730 ps. zilv. sp. matten. *Jo Awan.*
440 do. do. idem. *The Engpo.*
3952 do. do. idem. *Oeij Tiong.*
300 do. do. idem. *Ten Goanko.*
580 do. do. idem. *Tjen Tjong.*
60 do. do. idem. *Tjong Alien.*
230 do. do. idem. *Tan Sanjie.*
170 do. do. idem. *Oeij Asie.*
330 do. do. idem. *Gouw Anjie.*
370 do. do, idem. *Kwee Soeseng.*
100 do. idem. *Goa Faenbong.*
153 do. idem. 2 do. goud. do. *Tan Tiong.*
337 do. idem. *Lie Azie.*
1100 do. idem. *Iap Siok.*
300 do. idem. *Tjiong Aliak.*
1200 do. idem. *E. Moormann en co.*
3300 do. do. idem. 12 pak offer. papier. 2 ps. chin. tafel pic. spijkers. 1 do. cofituren. 670 ps. goenie zakk. *Lim Hoa.*
4 kn. kat. goederen. 12 realen. zilverwerk. *Oeij Tiangsie.*
1 kt. bamb. hoeden. 12 ps. eur. doeken. *Lim Kiokbie.*
2 corg. kat. doeken. 4 doz. eur. glazen. 30 el do. wit katoen. 2 alen zilverwerk. *Tan Siong.*

Naar Nederland via Soerab. per ned. schip *Claudins Civilis* kapt. *Petersen.*

450 pic. tin. 70 do. rotting. 50 do. geelhout. *N. H. M.*
2 vn. amerik. meel. *Kessler.*
4 do. gezt. vleesch. *Jacomettie en Landberg.*

Naar Samarang per ned. ind. bark. *Hapheen* gez. Naridien.

4 md. bier. 4 kn. provis. en dranken. *v. d. Broek en co.*

Naar Cheribon per ned. ind. bark *Oedjoeng Pandang* gez. Jong Kin.gian.

$321^{7}/_{10}$ pic. ong. katoen. 31 do. inl. medicijn. $84^{6}/_{10}$ do. tabak. 1 benzoin. *Lim Tnnghin.*

Naar Nederl. via Tjilatjap per ned. schip. *Raben haupt* kapt. Rijk

75 pic. rotting. 250 do. tin. 30 kn. madapoll. 20 do. ruwe kat 4 bn. do. drillings. 18 kn. aardewerk. N. H. M.
1 md. seltserwaten. 1 kistj. hagel. 1 kist. divers. 1 do. zuren. 1 vruchten. *John Pryce en co.*
2 oxh. roode wijn. 1 do. cognac. 10 ks. do. 3 do. rhijnwijn. 10 wijn. 10 vn. bier 10 mn. do. 1 kt. vrucht. op brandewijn. 4 bier. 1 kt. conserves. 1 baal kurken. 1 kt. chitsen. 25 ps, l cloths. 1 kt. koeken. 2 pakk. wasch zeep. 1 do. bind rotting. keld. genever. *Vaupel en co.*
12 vs. boter. 7 kn. Provis. en dranken. 1 do. 1 piano. 1 do. sch nen. *v. d. Broek en co.*

Naar Billiton par ned. ind. schoener *Almaas* gez. Lim Aijan

100 ijzeren gietbakken. 2 kn. medicijn. 1 do. instrumenten en werk. 540 pik. rijst. 2 paarden. *Reijnst en Vinju.*
1 pr, ijzer molen. *de Gezagvoerder.*
1 kt. wijn. 2 do. bier. 1 do. rhijnwijn. 1 vat provis. 2 ks. cham ne. 2 do. cognac. 1 kistj. zeep. 2 do. roode wijn. 6 kn. vat 1 do. thee. 2 do. roode wijn. 6 vat wijn. 1 do. provis. 6 v ter. 2 kn. kantoor behoeften. 1 kt. touwwerk. 3 roll. tou pakk. candij suiker. 1 kistj. planken. 1 do. hamm. 2 hokk. koenen. 14 pic. zink spijkers. *John Pryce en co.*
2 kisten wijn. 1 do. rhijnwijn. 1 do. portwijn. 1 do. cognac. 1 chirrij cordiaal. 1 do. anizette. 1 do. slaolie. 1 kt. stroop. 1 seltser water. 1 vt. bier. 1 kt. champagne. 1 do. madera. 1 zuurkool. *Honig en Stevenson.*

Naar Bencoelen. per ned. ind. schoener *Bencoelen* gez. Ardas

5 kn. bier. 2 vn. wijn. 2 do. bier. 2 doz. brandewijn. 1 kt. pr 6 ps. led. vaten. 1 kt. slaolie. 1 do. zuren. 1 vs. provis. 25 haring. 1 do. matroos messen. 2 balen drills. 10 vs. beng ze doz. schilderijen. 3 vs. witlood. 300 st. goenie zakk. 8 kis goederen. 1 kt. ong. katoen. 2 ks. confituren. 1 pic. zink. 1 sumanap sarongs. 1 kt. confituren. 3 blik beschiut. *Gezag*

Naar Soerabaya per ned. ind. schoener *Walvisch* gez. Said J bin Hassan.

20 kn. 6 bn. lijnwaden. *Anderson Tolson en co.*
2 kn. bladkoper. 3 vn. spijkers. *Said Jafar Segaf.*
1 kt. muur stolp. 12 paren koperwerk. *Sech awab Jawas.*

Naar Soerab. en Samar. per ned. ind. stooms. *Banda* kapt. S

10 baal. drills. 10 chitsen. 2 kn. zadels. 41 st. schilderij. 3 do de kouzen. 13 do. handschoenen. *Hunter Houghton en co.*
3 kn. diversen. goederen. 1 do. roode wijn. $2/_{2}$ ks. sigaren. *Suermondt en co.*
1 kt. slendangs. *Haager en Schuurman.*
2 baal 2 kn. laken. 3 do. manufact. *Paine Stricker en co.*
2 kn. witt. 1 do. gew. 1 do. gedr. katoen. *E. Moormann en*
32 pakk. zeilgaren. *MacLaine Watson en co.*
2 kn. zijde goederen, 10 ks. knoopen. 1 kt. lampen. 2 do. 1 do. zijde goederen. *Bahre en Kinder.*
5 kn. cambrics. 10 do. gedr. katoen. 1 do. neteldoek. 2 balen katoen. *McEwen en co.*
10 kn. bier. 4 do. rhijnwijn. 1 do. witt. wijn. 15 do. provis. led. fleschen, *Berne.*
1 reiswagen. 1 vt. spijkers. *Kopersmit en co.*
1500 ps. zilv. sp. matten. *Said aloewie Satrie.*

Naar Nederland via Soerab. per ned. schip *Pictura* kapt. Sch

400 pic. tin. *N. H. M.*

Thèâtre Français de *Batavia.*

Vendredi, 12 *Août* 1853.

ANNE DE BOULEN.

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRU